

Funded by
the European Union

DISCRIMINATION OFF LIMITS

FOOTBALL STORIES TO FIGHT HATE

KIT FOR FOOTBALL COMMUNICATION PROFESSIONALS

DISCRIMINATIONOFFLIMITS.COM

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

DISCRIMINATION OFF LIMITS

ΚΙΤ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

*Ένα σύνολο εγγράφων, κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων
πρακτικών για την αντιμετώπιση επεισοδίων μισαλλοδοξίας στο
ποδόσφαιρο*

**Funded by
the European Union**

Πρόλογος

Αυτό το κείμενο έχει τον μη εξαντλητικό στόχο να είναι μια αιτιολογημένη συλλογή εγγράφων και εκθέσεων που προσπαθούν να χαράξουν μια γραμμή χρήσιμη για την καταπολέμηση των διακρίσεων και του ρατσισμού στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο του ποδοσφαίρου του 21ου αιώνα.

Θα βρείτε έγγραφα από τους σημαντικότερους ποδοσφαιρικούς θεσμούς (FIFA, UEFA), διεθνείς οργανισμούς (Συμβούλιο της Ευρώπης), εθνικούς θεσμούς (Βουλή του Ηνωμένου Βασιλείου, Αυστραλιανή Κυβέρνηση, Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων), διεθνή δίκτυα (FARE), νομικούς παρατηρητές.

Διαφορετικές προσεγγίσεις που προσφέρουν την άποψή τους για πολιτικά ζητήματα που αφορούν συλλόγους, εθνικές ομάδες, φορείς, μέσα ενημέρωσης και οπαδούς.

Σε αυτές τις σελίδες θα βρείτε ορισμούς πρακτικών και λέξεων που σχετίζονται με ρατσιστικές και μεροληπτικές πρακτικές, ρυθμιστικούς οδηγούς, επιλεγμένες συστάσεις, μια λίστα ιστοσείδων για να εξερευνήσετε τα ζητήματα που αντιμετωπίζονται, μια λίστα με τις πιο διάσημες περιπτώσεις ρατσισμού στο ποδόσφαιρο, μια σειρά πυλώνων για την επικοινωνία και τον ρόλο της εκπαίδευσης για τη δημιουργία μιας παγκόσμιας ιθαγένειας και μιας παγκόσμιας κοινής γνώμης που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Είμαστε βέβαιοι ότι αυτό το έγγραφο είναι ένα χρήσιμο και πολύτιμο εργαλείο εργασίας όχι μόνο για δημοσιογράφους που έχουν το καθήκον να μεταφέρουν γεγονότα και απόψεις στην παγκόσμια κοινή γνώμη, αλλά γενικότερα για όσους αγαπούν το ποδόσφαιρο και πιστεύουν στις αξίες της ειρήνης και της πολιτικής συνύπαρξης μεταξύ λαών. Για όσους συνεχίζουν να ενθουσιάζονται μπροστά σε μια κυλιόμενη μπάλα.

Περιεχόμενα

Η FIFA ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ. ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	5
1. Ανθρώπινα δικαιώματα στο ποδόσφαιρο	5
2. Τι είναι η διαφορετικότητα για το ποδόσφαιρο;	5
3. Τι είναι η διάκριση στο ποδόσφαιρο;	5
4. Τι είναι ένα στερεότυπο;	6
5. Τι είναι μια προκατάληψη;	6
6. Παραδείγματα διάκρισης στο ποδόσφαιρο	6
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΡΑΤΣΙΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, Η ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑΣ (ECRI)	8
1. Θέσπιση και εφαρμογή νομοθεσίας κατά της διάκρισης που διασφαλίζει την πρόσβαση όλων στον αθλητισμό για όλους και τιμωρεί τις ρατσιστικές πράξεις	8
2. Δημιουργία συμμαχιών κατά του ρατσισμού στον αθλητισμό	9
3. Εκπαίδευση της αστυνομίας για να εντοπίζει και να αντιμετωπίζει ρατσιστικά περιστατικά στον αθλητισμό	9
4. Ευαισθητοποίηση για τον ρατσισμό και τις φυλετικές διακρίσεις στον αθλητισμό	10
5. Γεγονότα και ευρήματα	10
6. ECRI – Χρήσιμοι σύνδεσμοι	10
FARE NETWORK, ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ	12
1. Ορισμοί της μισαλλοδοξίας	12
2. Συνήθεις πρακτικές διάκρισης	13
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΚΡΙΣΗ: Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΜΕ	16
1. Ο αθλητισμός ως βιομηχανία ψυχαγωγίας. Αθλητικά μέσα υπό την επιρροή του business	17
ΕΘΝΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	20
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1: ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ	20
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2: ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΤΕ ΕΝΑΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ	22
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3: ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ ΟΔΗΓΙΩΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	24
ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ – ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ; ΤΟΥ YASIN PATEL	26
1. Νόμος	26
2. Δίωξη	26

3. Εργασία	27
4. Εκπαίδευση	28
5. Δικαστής	29
6. Κωδικός ποικιλομορφίας ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος	30
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: ΟΙ ΠΙΟ ΓΝΩΣΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ, Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ, ΤΟΥ RALPH CHARBEL	32
1. FIFA	34
2. UEFA	37
3. CAF	38
UEFA ΚΑΙ FARE, Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ. ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ	42
1. Αντιμετώπιση της ομοφοβίας και του σεξισμού. Ένα σχέδιο πέντε σημείων κατά της ομοφοβίας	42
2. Αντιμετώπιση ακροδεξιών οπαδών	43
3. Χρήση των μέσων ενημέρωσης	44
Η FIFA ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ. ΠΥΛΩΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	45
1. Πυλώνας – Έλεγχοι και κυρώσεις	45
2. Πυλώνας – Εκπαίδευση, παραδείγματα από την παγκόσμια οικογένεια του ποδοσφαίρου	45
3. Πυλώνας – Επικοινωνίες	49

Κεφάλαιο ένα

Η FIFA ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ. ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Ανθρώπινα δικαιώματα στο ποδόσφαιρο

Η καταπολέμηση των διακρίσεων είναι ένα κομμάτι κλειδί της Πολιτικής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της FIFA και είναι αδιαμφισβήτητη από το θέμα: «Οι διακρίσεις είναι ένα ζήτημα στον κόσμο του ποδοσφαίρου εντός και εκτός αγωνιστικού χώρου. Η FIFA προσπαθεί να δημιουργήσει ένα περιβάλλον καθαρό από διακρίσεις μέσα στην οργάνωσή της και μέσω όλων των δραστηριοτήτων της».

2. Τι είναι η διαφορετικότητα για το ποδόσφαιρο;

- Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και χορήγηση δυνατοτήτων σε όλους.
- Να μην βάζει ο καθένας τη δική του ελευθερία πάνω από αυτή των άλλων.
- Άμοιβαίος σεβασμός και απόδοχή.
- Να μην περιορίζονται άτομα σε απλά μέλη μιας ομάδας.
- Αναγνώριση της μοναδικότητας του κάθε ατόμου.
- Επίτευξη αναγνώρισης μέσω αμοιβαίου σεβασμού και κοινωνικής συνείδησης.
- Αναγνώριση μιας σύγκρουσης ως ευκαιρία για προσωπική ανάπτυξη.
- Ειρηνική συνύπαρξη.

3. Τι είναι η διάκριση στο ποδόσφαιρο;

«Διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής σε βάρος χώρας, ατόμου ή ομάδας ανθρώπων λόγω φυλής, χρώματος δέρματος, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, φύλου, αναπηρίας, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή οποιαδήποτε άλλων πεπιοθήσεων, παρουσίας, γέννησης ή οποιαδήποτε άλλης κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού ή οποιοσδήποτε άλλος

λόγος απαγορεύεται αυστηρά και τιμωρείται με αναστολή ή απέλαση». (Καταστατικό της FIFA, Άρθρο 4: Μη διάκριση, ισότητα φύλων και στάση κατά του ρατσισμού).

4. Τι είναι ένα στερεότυπο;

- Μια προκατασκευασμένη ιδέα ή γενίκευση ενός ατόμου ή μιας ομάδας ανθρώπων.
- Μια ευρέως διαδεδομένη αλλά καθορισμένη και υπεραπλουστευμένη εικόνα ή ιδέα ενός συγκεκριμένου τύπου ατόμου, πράγματος ή ομάδας ανθρώπων. Τα στερεότυπα κατατάσσουν τα άτομα σε ομάδες με απρόσεκτο τρόπο.

5. Τι είναι μια προκατάληψη;

- Μια παράλογη, προκατειλημμένη γνώμη που δεν βασίζεται σε λογική ή πραγματική εμπειρία.
- Μια συναισθηματική στάση που, λόγω άγνοιας των γεγονότων (ή σε άμεση αντίφαση αυτών), προκαλεί προτίμηση για ένα άτομο ή ομάδα ανθρώπων και αρνητική γνώμη ή εχθρότητα προς ένα άλλο άτομο ή ομάδα ανθρώπων.
- Σημαίνει κυριολεκτικά να προδικάζει μια ομάδα ανθρώπων.

6. Παραδείγματα διάκρισης στο ποδόσφαιρο

Η διάκριση εντός και εκτός γηπέδων χαρακτηρίζονται συχνά από:

- Συνθήματα, κραυγές, κουβέντες και αστεία
- Χειρονομίες και εκφράσεις
- Πανό, σημαίες και οι λεγόμενες χορογραφίες
- Ρούχα συμπεριλαμβανομένων αντικειμένων με επιγραφές (μπλουζάκια, κασκόλ, σήματα κ.λπ.)
- Αντικείμενα (ανάλογα με την κατάσταση)
- Καταστροφή ορισμένων αντικειμένων (πανό, κασκόλ, κ.λπ.)
- Αυτοκόλλητα, προσπέκτους και φυλλάδια
- Γκράφιτι και τατουάζ
- Άτομα που στέκονται σε έναν συγκεκριμένο σχηματισμό για να αναπαραστήσουν ένα σύμβολο
- Σωματικές επιθέσεις

Είναι επίσης δυνατοί οι συνδυασμοί των παραπάνω.

Επιλέχτηκε από τον «Οδηγό καλής πρακτικής της FIFA. Για τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων» (FIFA)

<https://digitalhub.FIFA.com/m/6363f7dc616ff877/original/wg4ub76pezwcxsa0j98-pdf.pdf>

Οδηγίες για τη NVC:

<https://www.cnvc.org/online-learning/nvc-instruction-guide/nvc-instruction-guide>

Κεφάλαιο δύο

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΡΑΣΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, Η ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑΣ (ECRI)

1. Θέσπιση και εφαρμογή νομοθεσίας κατά της διάκρισης που διασφαλίζει την πρόσβαση όλων στον αθλητισμό και τιμωρεί τις ρατσιστικές πράξεις

- Σχεδιασμός κατάλληλων και αποτελεσματικών νομικών και πολιτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης κατάλληλης νομοθεσίας κατά της διάκρισης για την πρόληψη των διακρίσεων στην πρόσβαση στον αθλητισμό, και προγραμμάτων ένταξης που προωθούν την πρόσβαση στον αθλητισμό για παιδιά από μειονότητες.

- Να θεωρηθούν υπεύθυνοι αθλητικοί σύλλογοι και ομοσπονδίες για ρατσιστικές πράξεις που διαπράττονται κατά τη διάρκεια αθλητικών εκδηλώσεων.

2. Δημιουργία συμμαχιών κατά του ρατσισμού στον αθλητισμό

- Υιοθέτηση μιας εθνικής συμφωνίας-πλαίσιου, η οποία περιγράφει τα καθήκοντα και τις ευθύνες κάθε παράγοντα.
- Κάλεσμα των τοπικών αρχών να οργανώσουν δραστηριότητες προβολής που σχετίζονται με τον αθλητισμό, φέρνοντας κοντά ανθρώπους από διαφορετικά υπόβαθρα.
- Κάλεσμα αθλητικών ομοσπονδιών και συλλόγων να λάβουν μέτρα για να προσελκύσουν υποστηρικτές διαφορετικών μειονοτικών καταβολών σε αθλητικές εκδηλώσεις.
- Υπενθυμίση στους αθλητές και προπονητές να απέχουν από ρατσιστικές συμπεριφορές σε όλες τις περιστάσεις.
- Ενθάρρυνση προς οργανώσεις υποστηρικτών να υιοθετήσουν καταστατικούς "χάρτες" υποστηρικτών, οι οποίοι να περιέχουν αντιρατσιστικές ρήτρες.
- Ενθάρρυνση προς χορηγούς και τη διαφημιστική βιομηχανία να αποφεύγουν να δίνουν μια στερεότυπη εικόνα αθλητών από μειονοτικά υπόβαθρα.
- Προώθηση των ανταλλαγών καλών πρακτικών μέσω της δημιουργίας βραβείου καλής πρακτικής για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων στον αθλητισμό.

3. Εκπαίδευση της αστυνομίας για να εντοπίζει και να αντιμετωπίζει ρατσιστικά περιστατικά στον αθλητισμό

- Να ζητηθεί από τις τοπικές αρχές να παράσχουν στην τοπική αστυνομία επαρκή εκπαίδευση για την αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών εντός και εκτός αθλητικών γηπέδων.

- Να ζητηθεί από την αστυνομία να υιοθετήσει κοινές στρατηγικές με το προσωπικό ασφαλείας των διοργανωτών αθλητικών εκδηλώσεων για την αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών.

4. Ευαισθητοποίηση για τον ρατσισμό και τις φυλετικές διακρίσεις στον αθλητισμό

- Διοργάνωση και χρηματοδότηση μεγάλης κλίμακας εκστρατειών ευαισθητοποίησης κατά του ρατσισμού στον αθλητισμό σε όλα τα επίπεδα, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών παραγόντων.

- Παροχή χρηματοδότησης για κοινωνικές, εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δραστηριότητες για ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καταπολέμησης του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων στον αθλητισμό.

- Ενθάρρυνση των μέσων ενημέρωσης για να αναφέρουν ρατσιστικά περιστατικά που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια αθλητικών εκδηλώσεων και να δίνουν δημοσιότητα στις κυρώσεις που επιβάλλονται σε ρατσιστές παραβάτες.

5. Γεγονότα και ευρήματα

«Υπάρχουν πειστικές ενδείξεις ότι ο ρατσισμός και οι φυλετικές διακρίσεις στον αθλητισμό υπερβαίνουν την ατομική ή συλλογική συμπεριφορά των φιλάθλων ή μεμονωμένες περιπτώσεις ρατσιστικών χειρονομιών και παρατηρήσεων που γίνονται, για παράδειγμα, από αθλητές, προπονητές ή διευθυντές συλλόγων. Στην πραγματικότητα, ο θεσμικός ρατσισμός λειτουργεί και στον τομέα του αθλητισμού».

«Οι πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση του ρατσισμού στον αθλητισμό έχουν συχνά επικεντρωθεί κυρίως στη συμπεριφορά των οπαδών και πιο συγκεκριμένα στον χουλιγκανισμό, ακόμα κι αν δεν είναι απαραίτητα ρατσιστές όλοι οι χούλιγκαν ή τα μέλη ριζοσπαστικών ομάδων οπαδών. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι ρατσιστικές πράξεις διαπράττονται επίσης από αθλητές, προπονητές και άλλο αθλητικό προσωπικό, καθώς και από απλούς φιλάθλους».

Επεξηγηματική Έκθεση στη Σύσταση Γενικής Πολιτικής Αρ. 12 της ECRI

6. ECRI – Χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Σύσταση Γενικής Πολιτικής Αρ. 12 της ECRI: Καταπολέμηση του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων στον τομέα του αθλητισμού <http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-12-2009-005-EL>
- Σύσταση Γενικής Πολιτικής Αρ. 2 (αναθεωρημένη) της ECRI: Φορείς ισότητας για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας σε εθνικό επίπεδο <http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC02rev-2018-006-ENG>
- Σύσταση Γενικής Πολιτικής Αρ. 11 της ECRI: Καταπολέμηση του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων στην αστυνόμευση <http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-11-2007-039-EL>
- Ευρωπαϊκός Χάρτης Αθλητισμού <https://rm.coe.int/16804c9dbb>
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη βία και την ανάρμοστη συμπεριφορά των θεατών σε αθλητικές εκδηλώσεις <https://rm.coe.int/168007a086>

Επιλέχτηκε από «Καταπολέμηση του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων στον τομέα του αθλητισμού» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας, European Commission against Racism and Intolerance - ECRI)

<https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-12-key-topics-combating-racism-a/16808d28f3>

Κεφάλαιο τρία

FARE NETWORK, ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

1. Ορισμοί της μισαλλοδοξίας

1.1 Ο αντισημιτισμός είναι μια «αντίληψη των ατόμων ή της εβραϊκής κοινότητας, η οποία μπορεί να εκφραστεί ως μίσος προς τους Εβραίους. Οι ρητορικές και σωματικές εκδηλώσεις του αντισημιτισμού απευθύνονται σε Εβραίους ή μη Εβραίους ή/και στη περιουσία τους, σε ιδρύματα και θρησκευτικές εγκαταστάσεις της εβραϊκής κοινότητας» (Fundamental Rights Agency of the European Union, Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2005. Ένας ορισμός που υιοθετήθηκε σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένου και από τη Διεθνή Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος)

1.2 Η ομοφοβία μπορεί να οριστεί ως «παράλογος φόβος και αποστροφή για την ομοφυλοφιλία και για λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους και τρανς (LGBT+) άτομα που βασίζονται στην προκατάληψη και είναι παρόμοια με τον ρατσισμό, την ξενοφοβία, τον αντισημιτισμό και τον σεξισμό». (Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ομοφοβία στην Ευρώπη, 2006)

1.3 Η ισλαμοφοβία είναι η προκατάληψη, το μίσος ή ο φόβος της θρησκείας του Ισλάμ ή των Μουσουλμάνων. (Σύσταση Γενικής Πολιτικής Αρ. 15, 2015 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI))

1.4 Ο ρατσισμός ορίζεται από τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για την εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων ως «...κάθε διάκριση, αποκλεισμός, περιορισμός ή προτίμηση με βάση τη φυλή, το χρώμα, την καταγωγή, ή την εθνική ή την εθνοτική καταγωγή που έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την ακύρωση ή βλάπτει την αναγνώριση, απόλαυση ή άσκηση, σε ισότιμη βάση, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό ή οποιονδήποτε άλλο τομέα της δημόσιας

ζωής». (Διεθνής Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων, ΟΗCHR, 1965)

1.5 Ο σεξισμός είναι «κάθε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός που γίνεται με βάση το φύλο που έχει ως αποτέλεσμα ή σκοπό να βλάψει ή να ακυρώσει την αναγνώριση, την απόλαυση ή την άσκηση από τις γυναίκες, ανεξάρτητα από την οικογενειακή τους κατάσταση, με βάση την ισότητα ανδρών και γυναικών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό ή οποιοδήποτε άλλο τομέα». (Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διάκρισης κατά των γυναικών, Ηνωμένα Έθνη, 1981)

1.6 Η ξενοφοβία είναι «στάσεις, προκαταλήψεις και συμπεριφορές που απορρίπτουν, αποκλείουν και συχνά δυσφημούν άτομα, με βάση την αντίληψη ότι είναι ξένοι ή ξένοι στην κοινότητα, την κοινωνία ή την εθνική ταυτότητα». (Συνάντηση ΜΚΟ για την Παγκόσμια Διάσκεψη κατά του ρατσισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της ξενοφοβίας και των συναφών μισαλλοδοξιών, 2001)

2. Συνήθεις πρακτικές διάκρισης

Υπάρχουν πολλές διακριτικές εκφράσεις και πρακτικές που χρησιμοποιούνται στα γήπεδα σε όλες τις ποδοσφαιρικές συνομοσπονδίες που επαναλαμβάνονται και ακούγονται συχνά. Τα περισσότερα από αυτά απευθύνονται σε εθνοτικές μειονότητες, LGBT+ άτομα και γυναίκες:

2.1 Θόρυβοι και/ή χειρονομίες μαϊμού. Στο ποδόσφαιρο, η μίμηση θορύβων ή χειρονομιών μαϊμού είναι μια ρατσιστική πρακτική που αποσκοπεί στην απανθρωποποίηση του στόχου και υπονοώντας κατωτερότητα. Σχετίζονται με τη μίμηση θορύβων και/ή χειρονομιών μαϊμούς είναι ενέργειες που περιλαμβάνουν οπαδούς που δείχνουν, πετάνε ή προσφέρουν μια μπανάνα σε μαύρους παίκτες.

2.2 Blackface. Το Blackface αναφέρεται στην πρακτική του να βάφει κανείς το πρόσωπο και/ή το σώμα του με μαύρο χρώμα. Συχνά θεωρείται ως ένας διασκεδαστικός και ακίνδυνος τρόπος καρικατούρας των μαύρων. Η πρακτική ήταν ευρέως διαδεδομένη σε θεατρικές παραστάσεις στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες τον 19ο και τον 20ο αιώνα.

Όσο ακίνδυνο κι αν φαίνεται διαδίδει και ενισχύει ρατσιστικά στερεότυπα και γενικεύσεις για τους μαύρους. Ανεξάρτητα από το κίνητρο, θεωρείται από πολλούς ως ρατσιστικό.

Παρόμοιες πρακτικές απεικόνισης άλλων εθνοτήτων, εθνικοτήτων και ταυτοτήτων με το να ντύνονται με αυτό που φαντάζεται ως παραδοσιακή τους φορεσιά ή να επιδεινώνουν άλλα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στην ομάδα, μπορεί να θεωρηθούν, τουλάχιστον, ως διάδοση ξενοφοβικών στερεοτύπων για την ομάδα και πρέπει να αποφεύγονται.

2.3 «Γορίλας/πίθηκος». Το να αποκαλείς τους μαύρους παίκτες ή τους οπαδούς «γορίλα» ή «μαϊμού» είναι μια ρατσιστική πρακτική παρόμοια σε χαρακτήρα με τους παραπάνω ήχους και/ή χειρονομίες μαϊμού που περιγράφονται πάνω.

2.4 «N-λέξη». Μια φυλετική προσβολή στις αγγλόφωνες χώρες που είναι υποτιμητική για τους μαύρους.

2.5 «Roofier». Ένας υποτιμητικός όρος που χρησιμοποιείται για τους ομοφυλόφιλους ή τους άντρες που δεν συμμορφώνονται με το αντρικό φύλο που χρησιμοποιείται πιο συχνά στην Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

2.6 «Faggot (fag)». Ένας υποτιμητικός όρος που χρησιμοποιείται για τους ομοφυλόφιλους ή τους άντρες που δεν συμμορφώνονται με το αντρικό φύλο στη Βόρεια Αμερική και σε όλες τις αγγλόφωνες χώρες.

2.7 «Dyke». Ένας όρος αργκό για τη λεσβία που όταν χρησιμοποιείται εναντίον γυναικών παικτών ή φιλάθλων σε ένα ποδοσφαιρικό πλαίσιο έχει μια σαφή διακριτική χροιά. Ο όρος έχει χρησιμοποιηθεί επίσης από μερικές λεσβίες ως λέξη που υποδηλώνει διεκδίκηση και σκληρότητα, ή απλώς ως ουδέτερος όρος για τη λεσβία.

2.8 «Gypsy» («Τσιγγάνος»). Η χρήση του όρου «τσιγγάνος» έχει συχνά αρνητική χροιά και συνδέεται με την απόδοση αρνητικών χαρακτηριστικών σε παίκτη ή οπαδό ως μέρος των ρατσιστικών στερεοτύπων των Ρομά.

Επιλέχτηκε από τον «Παγκόσμιο οδηγό για τις πρακτικές διακρίσεων στο ποδόσφαιρο - Έκδοση 2 Ιουνίου 2018» (Δίκτυο FARE)

https://FAREnet.org/wp-content/uploads/2018/06/Global-guide-to-discriminatory-practices-in-football_2018_v5.pdf

Κεφάλαιο τέσσερα

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΚΡΙΣΗ: Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΜΕ

Αν, από πολιτιστική άποψη, οι δεκαετίες του '60 και του '70 ήταν η εποχή της ροκ μουσικής, από τη δεκαετία του '90 οι κοινωνίες μας έχουν εισέλθει στην «Εποχή του Αθλητισμού». Υπερδιαφημισμένος και παγκοσμιοποιημένος, ο αθλητισμός – ειδικά το ποδόσφαιρο – συγκεντρώνει εκατομμύρια θεατές. Αν και χαίρει εξαιρετικής δημόσιας δημοτικότητας και ενισχύει την εθνική συνοχή, ο αθλητισμός ταυτόχρονα επιτρέπει να γίνονται ορισμένα απίστευτα ρατσιστικά και βίαια περιστατικά.

Πώς μπορούν οι αθλητικοί δημοσιογράφοι να συμβάλουν στη δικαιότερη, πιο ισορροπημένη κάλυψη του ανταγωνισμού μεταξύ των εθνών που συχνά περιλαμβάνουν αθλητικά παιχνίδια; Πώς μπορεί η αθλητική δημοσιογραφία να συμμετάσχει σε ένα διαπολιτισμικό διάλογο; Πώς μπορούν οι επαγγελματίες του Τύπου και των ΜΜΕ να μεταδίδουν πληροφορίες σχετικά με πρωτοβουλίες κατά των διακρίσεων στο αθλητικό τους ρεπορτάζ; Τι ρόλο μπορούν να έχουν οι χορηγοί και οι επικοινωνιακές τους στρατηγικές σε αυτόν τον τομέα;

Αυτά είναι τα ερωτήματα που έθεσε το Συμβούλιο της Ευρώπης στους συμμετέχοντες στο σεμινάριο «Αθλητισμός και διακρίσεις: η προοπτική των ΜΜΕ», το οποίο έλαβε χώρα στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Νεότητας στο Στρασβούργο στις 20 Νοεμβρίου 2008. Η εκδήλωση αυτή, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκστρατείας του Συμβουλίου της Ευρώπης «Μίλα ενάντια στις διακρίσεις», συγκέντρωσε Ευρωπαίους αθλητικούς δημοσιογράφους, επαγγελματικές οργανώσεις, εκπροσώπους ΜΚΟ (Ligue Internationale Contre le Racisme et l'Antisémitisme, Football Against Racism in Europe, κ.λπ.), και ομάδων συμφερόντων (Sport et citoyenneté, κ.λπ.).

1. Ο αθλητισμός ως βιομηχανία ψυχαγωγίας. Αθλητικά μέσα υπό την επιρροή του business

Με τα έσοδα από την τηλεόραση, το ποδόσφαιρο έχει γίνει ένα μεγάλο business, αποφέροντας τεράστια κέρδη. Πώς μπορούν οι αθλητικοί δημοσιογράφοι να μιλήσουν για τη διαπολιτισμική διάσταση του αθλητισμού όταν αναμένεται να επικεντρωθούν κυρίως στα αποτελέσματα; Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η πολιτιστική πολυμορφία σε ένα πλαίσιο όπου ο Τύπος ασχολείται πρωτίστως με την πώληση του εαυτού του;

«Η κυριαρχία του ποδοσφαίρου στις ευρωπαϊκές αθλητικές πολιτικές μπορεί να εξηγηθεί από τη δημοτικότητά του», δήλωσε ο Τζόνθαν Χιλ. Αυτή η παρατήρηση ίσχυε και για το σεμινάριο, το οποίο επίσης επικεντρώθηκε πρωτίστως στο γήπεδο ποδοσφαίρου! Οι λόγοι αυτής της επιτυχίας καθορίζονται κυρίως από την απλότητα των κανόνων του ποδοσφαίρου και το χαμηλό κόστος της εξάσκησης του αθλήματος. Οι ιστορίες επιτυχίας του ποδοσφαίρου με παίκτες από ταπεινό υπόβαθρο που απέκτησαν φήμη και περιουσία επέτρεψαν επίσης στους ανθρώπους να ονειρεύονται. Ωστόσο, για τον Κούρτ Βάχτερ, συντονιστή του έργου Fairplay και του δικτύου FARE, το ποδόσφαιρο δεν ήταν πλέον άθλημα της εργατικής τάξης. Με τα έσοδα από την τηλεόραση, είχε πλέον γίνει μια παγκόσμια βιομηχανία ψυχαγωγίας που στρατολογούσε το εργατικό της δυναμικό σε όλο τον κόσμο. Το ποδόσφαιρο είχε εξελιχθεί από μια «ζωντανή» μορφή ψυχαγωγίας σε ένα κυρίως τηλεοπτικό θέαμα, σημειώνοντας ρεκόρ τηλεθέασης. Τα τηλεοπτικά δικαιώματα είχαν αυξηθεί σημαντικά σε αξία από τα τέλη της δεκαετίας του '70, δημιουργώντας εκατομμύρια κέρδη. Ως εκ τούτου, οι παίκτες και οι προπονητές είχαν τεράστιους μισθούς και οι κορυφαίοι σύλλογοι είχαν γίνει εταιρείες εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Σε αυτό το πλαίσιο, πώς μπορούν οι αθλητικοί δημοσιογράφοι να γίνουν διαμεσολαβητές μεταδίδοντας αξίες σεβασμού προς τους άλλους; Στην εφημερίδα *L'Equipe* δεν υπήρχε πραγματική πολιτική εκφώνησης κατά του ρατσισμού, αφού, σύμφωνα με τον Ζερόμ Λε Φοκονιέ, ολόκληρο το συντακτικό επιτελείο υποστήριξε σιωπηρά αυτή τη θέση. Ήταν μέλος της ποδοσφαιρικής συντακτικής ομάδας για οκτώ χρόνια και έγραψε άρθρα σχετικά με τις αρνητικές πτυχές του αθλήματος, κυρίως τη διάκριση, τον ρατσισμό και τη διαφθορά. Αγωνιζόταν για να έχει ένα χώρο στην εφημερίδα σε καθημερινή βάση, αλλά έπρεπε να υπερασπιστεί τη θέση του ενάντια στις έκτακτες ειδήσεις, οι οποίες ήταν πάντα πρώτες. Ως παράδειγμα των δυσκολιών που έπρεπε να ξεπεράσει είχε φέρει μαζί του μια σειρά από

άρθρα του, τα οποία εμφανίζονταν συστηματικά στο κάτω μέρος της σελίδας. Μίλησε επίσης για μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα εμπειρία: «Πριν από μερικά χρόνια εισχώρησα στους κύκλους των ακροδεξιών και άλλων εξτρεμιστών οπαδών στη Νίκαια (Γαλλία) για έξι μήνες. Έμεινα έκπληκτος όταν πολλοί άνθρωποι ισχυρίστηκαν ότι δεν υπήρχε ρατσισμός ή εξτρεμισμός στη Γαλλία. Έγραψα μια σειρά άρθρων, τα οποία δημοσιεύτηκαν σε δύο ημέρες και προκάλεσαν σάλο. Ξέρω ότι στην εφημερίδα μου δεν θέλουν πλέον να ακούν για το θέμα γιατί δεν μπορούν να το χειριστούν. Πρέπει να υπάρξει μια ισορροπία, αυτό είναι το πρόβλημα. Το έργο μας συνίσταται επίσης στο να δείξουμε την πολυπλοκότητα του αγώνα κατά του ρατσισμού, να τον κάνουμε κατανοητό για το ευρύ κοινό. Ταυτόχρονα, η εύκολη επιλογή είναι αποκλειστικά η αναφορά των γεγονότων και η χρήση καρικατούρας». Η Μαργκότ Νταν, μια ανεξάρτητη δημοσιογράφος για το BBC, είπε ότι το κανάλι έδωσε ορισμένες σαφείς κατευθυντήριες γραμμές: Η πολυπολιτισμική ποικιλομορφία της Βρετανίας πρέπει να αντικατοπτρίζεται τόσο στο περιεχόμενο όσο και στην ομάδα ειδήσεων. Το ανθρώπινο δυναμικό ήταν ένα βασικό ζήτημα: «Δεν αρκεί η προβολή ειδήσεων σχετικά με τη διαφορετικότητα, πρέπει επίσης να δείξουμε τον πλούτο των ταλέντων μας», είπε. Ο Λουίς Νιέτο, διευθυντής του AS.COM, ενός διαδικτυακού αθλητικού περιοδικού με έδρα τη Μαδρίτη, είπε ότι το συντακτικό του επιτελείο έδινε ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή σε αυτά τα θέματα, αν και δεν υπήρχαν επίσημες «κατευθυντήριες γραμμές». Ο Φάμπιο Μόντι, δημοσιογράφος της *Corriere della Sera*, περιέγραψε μια κάπως ανησυχητική κατάσταση: «Ο ρατσισμός είναι πολύ ισχυρός στην Ιταλία μέσω των πιέσεων που ασκούνται από τους οπαδούς και τις διοικήσεις των συλλόγων. Είναι μια πολύ ρατσιστική κοινωνία. Αυτό αποτυπώνεται μέσα στα γήπεδα. Το πρόβλημα δεν είναι με τα μέσα ενημέρωσης αλλά με την κοινωνία». Έμενε να δούμε τι ενέργειες θα έκαναν οι επαγγελματίες παίκτες και οι προπονητές, μέτοχοι και ηγετικά μέλη των συλλόγων, καθώς και τα ΜΜΕ για να παραβιάσουν τον νόμο της σιωπής. Η Κάριν Μπλόχ, αντιπρόεδρος της LICRA, είπε ότι ένα άλλο σημαντικό σημείο ήταν η ίση αντιμετώπιση όλων των ρατσιστικών περιστατικών: «Όταν συμβαίνουν περιστατικά εναντίον λευκών, όπως το πανό κατά των Ch'ti ή οι αποδοκιμασίες στον εθνικό ύμνο, βλέπουμε πρωτοσέλιδα. Ωστόσο, οι επιθέσεις σε ορατές μειονότητες δεν τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης των μέσων ενημέρωσης. Αυτή η διαφορά δημιουργεί προβλήματα». Η κυριαρχία της επιχειρηματικής λογικής στα ΜΜΕ δυσκόλεψε την παρουσίαση πρωτοβουλιών με στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων και του ρατσισμού. Ο Κριστόφ Γκάνιμπέτ, δημοσιογράφος και ενεργό μέλος του δικτύου *Sport and Citizenship*, είδε την επικοινωνία ως μια πραγματική πρόκληση για τους θεσμούς, τις ΜΚΟ,

τις ομοσπονδίες και τους πολιτικούς που είναι αφοσιωμένοι σε αυτόν τον σκοπό. Ήταν θέμα εύρεσης απλών, αποτελεσματικών, πρωτότυπων, εύκολα αφομοιώσιμων μέσων για να περάσουν τα μηνύματα, με την υποστήριξη των σταρ, γνωστών ή πρώην παικτών. Η διαφορετικότητα της Ευρώπης αντικατοπτρίστηκε επίσης στο συνονθύλευμα των μέσων ενημέρωσης. Η ποικιλία των μέσων ενημέρωσης – τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και, με το διαδίκτυο, πλέον διασυνοριακά – έδειξε τις διαφορές που υπήρχαν μεταξύ των Ευρωπαίων. «Στο πλαίσιο των διεθνών αθλητικών αγώνων, τα ΜΜΕ εκμεταλλεύονται αυτές τις διαφορές επειδή τους επιτρέπουν να καταφεύγουν στον εντυπωσιασμό ως μέσο αύξησης των πωλήσεών τους», δήλωσε ο Τζόνναθαν Χιλ της UEFA. Είχε μεγαλώσει στην Αγγλία και θυμόταν ότι, τη δεκαετία του '90, όταν η Εθνική Ομάδα έπαιζε με τη Γερμανία, τα ταμπλόιντ είχαν δημιουργήσει φωτομοντάζ χρησιμοποιώντας στρατιωτικά σύμβολα που σχετίζονταν με τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρόμοιες σύνθετες φωτογραφίες είχαν πρόσφατα δημοσιευτεί σε πολωνική εφημερίδα. Αυτό ήταν μια καλή απεικόνιση του σημείου ότι οι αγώνες που αφορούσαν εθνικές ομάδες συνέχισαν να προκαλούν εξαιρετικά έντονα συναισθήματα εθνικιστικής ταυτότητας. Όντας έτσι, «Τι χώρο θα μπορούσε να βρεθεί για διαπολιτισμικό διάλογο;» ρώτησε ο Τζόνναθαν Χιλ, προτού επισημάνει ότι τα ταμπλόιντ δεν είναι οι μοναδικές εφημερίδες που εκδίδονται και ότι άρθρα για την πολιτιστική ταυτότητα στον αθλητισμό δημοσιεύτηκαν, για παράδειγμα, στο *Financial Times*. Ωστόσο, αυτό μας επανέφερε στο ζήτημα της πρόσβασης σε αυτό το είδος σχετικά ελιτίστικης δημοσιογραφίας. Η απάντηση βρισκόταν αλλού, στο να απευθυνθούμε απευθείας στους φιλάθλους, στους λάτρεις των σπορ και απολύτως όλα τα μέσα ενημέρωσης πρέπει να εμπλακούν. Ωστόσο, για να τους πείσουν να διαδώσουν τέτοια κοινωνικά μηνύματα, οι υπεύθυνοι της πολιτικής, οι οργανώσεις και οι ΜΚΟ πρέπει να αναπτύξουν μέσα επικοινωνίας κατάλληλα για την ατελείωτη ροή πληροφοριών και εικόνων, όπως το τηλεοπτικό σποτ διάρκειας 30 δευτερολέπτων που παράγεται από το δίκτυο FARE με τίτλο «Διαφορετικές γλώσσες, ένας στόχος: Όχι στον ρατσισμό».

Επιλέχτηκε από το «Αθλητισμός και διάκριση: η προοπτική των ΜΜΕ - Μιλήστε ανοιχτά κατά των διακρίσεων» (εκστρατεία του Συμβουλίου της Ευρώπης, 2008)

https://www.coe.int/t/dg4/anti-discrimination-campaign/ressources/Training_toolbox/Sport_Discrimination_Media_perspectives_en.pdf

Κεφάλαιο πέντε

ΕΘΝΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1: ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Ως απάντηση στη διαταραχή που σχετίζεται με το ποδόσφαιρο στις δεκαετίες του '70, '80 και '90, νομοθετήθηκαν πολλά αδικήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως απάντηση σε ρατσιστικά περιστατικά στο ποδόσφαιρο.

Σύμφωνα με το Public Order Act (Νόμος για τη Δημόσια Τάξη) του 1986, ένα άτομο που κρίνεται ένοχο για σκόπιμη χρήση υβριστικών, προσβλητικών ή απειλητικών λέξεων ή συμπεριφοράς για να προκαλέσει ταλαιπωρία σε άλλο άτομο μπορεί να τιμωρηθεί με φυλάκιση ή πρόστιμο. Μετά τον νόμο του 1986, το Spectators Act (Νόμος για τους Θεατές ποδοσφαίρου) του 1989 (όπως τροποποιήθηκε από τον Football (Disorder) του 2000) δημιούργησε μια νέα τιμωρία, τις απαγορευτικές εντολές στο ποδόσφαιρο, οι οποίες χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα.

Η ενότητα 3 του Football (Offences) Act (Νόμος για το Ποδόσφαιρο, Αδικήματα) του 1991 κατέστησε αδίκημα την εκτέλεση ή τη συμμετοχή σε συνθήματα «άσεμνου ή ρατσιστικού» χαρακτήρα σε έναν ποδοσφαιρικό αγώνα. Το Football (Offences and Disorder) Act (Νόμος για το Ποδόσφαιρο, Αδικήματα και Διαταραχή) του 1999 αφαίρεσε την απαίτηση εντός του νόμου του 1991 ότι το σύνθημα έπρεπε να εκτελείται «σε συνεννόηση με ένα ή περισσότερα άτομα» και επέκτεινε την παράβαση στο ατομικό σύνθημα.

Ορισμένοι νομικοί σχολιαστές υποστήριξαν ότι η ενότητα 3 είναι ξεπερασμένη και αναποτελεσματική. Ως μέρος της αναθεώρησής της για το έγκλημα μίσους, η Νομική Επιτροπή επανεξετάζει την ενότητα 3. Σε μια αναδρομική μελέτη του 2021 του Football

(Offences) Act (Νόμος για το Ποδόσφαιρο, Αδικήματα) του 1991 που δημοσιεύτηκε στο *The Journal of Criminal Law*, ο νομικός ακαδημαϊκός Τζεφ Πίρσον έγραψε:

Η ενότητα 3 έχει αποδειχθεί δύσκολο να εφαρμοστεί. Μεταξύ του 2010/11 και του 2018/19, το UKFPU ανέφερε κατά μέσο όρο μόλις 24 συλλήψεις, αν και αυτό αποτελεί βελτίωση σε σχέση με τον πρώιμο αντίκτυπο της διάταξης, όταν οι ετήσιες συλλήψεις σε όλη την Αγγλία και την Ουαλία μόλις έφτασαν σε διψήφιους αριθμούς. [...] Είναι δύσκολο να δούμε πως η [Νομική] Επιτροπή δεν θα προτείνει τη μεταρρύθμιση εδώ, ιδιαίτερα υπό την πίεση οργανώσεων όπως το Kick It Out. Η ενότητα 3 είναι ελαττωματική σε πολλά επίπεδα και [...] είναι ξεπερασμένη στο πλαίσιο των σύγχρονων κανόνων του φανατισμού του ποδοσφαίρου.

[Η καθοδήγηση της Υπηρεσίας Εισαγγελίας του Στέμματος \(CPS\)](#) αναφέρει επίσης ότι, όπου υπάρχουν στοιχεία ότι η προσβολή σε ποδοσφαιρικούς αγώνες επιδεινώνεται φυλετικά ή θρησκευτικά, οι ύποπτοι θα πρέπει να κατηγορούνται βάσει του Crime and Disorder Act (Νόμος περί Εγκλήματος και Διαταραχής) του 1998. Για περιπτώσεις όπου ο νόμος του 1998 δεν καλύπτει το αδίκημα, αλλά το αδίκημα εξακολουθεί να έχει ρατσιστικά κίνητρα, θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια αύξηση ποινής βάσει του Criminal Justice Act (Νόμος περί Ποινικής Δικαιοσύνης) του 2003.

Πηγή: Black History Month: racism in football (Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου, 27 Οκτωβρίου 2021)

<https://lordslibrary.parliament.uk/black-history-month-racism-in-football/>

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2: ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΤΕ ΕΝΑΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

1. Επικοινωνία

Η επικοινωνία με το τι κάνετε για να αυξήσετε τη διαφορετικότητα και να προωθήσετε πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς στον αθλητικό σας οργανισμό είναι μια από τις πιο πολύτιμες δραστηριότητες που μπορείτε να κάνετε. Για να το κάνετε αυτό αποτελεσματικά, πρέπει να εξετάσετε προσεκτικά πώς επικοινωνείτε εσωτερικά με τα μέλη και πώς επικοινωνείτε εξωτερικά με την ευρύτερη κοινότητα.

Επικοινωνία μπορεί να σημαίνει προσέγγιση και αλληλεπίδραση με την κοινότητα για την προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός σας δεσμεύεται για την ένταξη και πώς οι άνθρωποι μπορούν να είναι μέρος του κλαμπ σας.

Η επικοινωνία πληροφοριών στα μέλη εσωτερικά μέσω του ιστότοπού σας, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, του email, των δελτίων κ.λπ. είναι επίσης πολύ σημαντική. Ο ιστότοπος του οργανισμού σας και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το Twitter, το Facebook, το Instagram και το YouTube είναι υπέροχοι τρόποι για να πείτε και να δείξετε στην κοινότητα την ιστορία ένταξής σας και να ενθαρρύνετε τους ανθρώπους να γίνουν μέρος του συλλόγου σας.

2. Βασικά σημεία

- Δεν μπορείς να είσαι αυτό που δεν μπορείς να δεις. Βεβαιωθείτε ότι οι εικόνες και τα γραφικά στον ιστότοπο, τις δημοσιεύσεις και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αντικατοπτρίζουν την κοινότητά σας.
- Χρησιμοποιήστε περιεκτική γλώσσα και ορολογία.
- Βεβαιωθείτε ότι οι επικοινωνίες σας είναι προσβάσιμες για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Κάντε ανοιχτές εκδηλώσεις με αναγνώριση της χώρας.

3. Οφέλη

Οι αποτελεσματικές προσπάθειες επικοινωνίας και μάρκετινγκ μπορούν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο βοηθώντας τους οργανισμούς να αυξήσουν τα μέλη, να προσελκύσουν χορηγούς, να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη για την επωνυμία τους και να συμβάλουν στη δημιουργία ισχυρότερων, πιο υγιών κοινοτήτων.

Επιλέχτηκε από το «Inclusive Sport. Δημιουργία θετικών εμπειριών χωρίς αποκλεισμούς για όλους όσους θέλουν να συμμετάσχουν» (Αυστραλιανή Επιτροπή Αθλητισμού) https://www.sportaus.gov.au/integrity_in_sport/inclusive_sport/toolkit/communication

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3: ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ ΟΔΗΓΙΩΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

1. Κατευθυντήριες Αρχές

Όταν επικοινωνείτε σχετικά με τις Spectator Racism Guidelines ([κατευθυντήριες γραμμές για τον ρατσισμό θεατών](#)) και άλλα αντιρατσιστικά μηνύματα σε ολόκληρο τον οργανισμό σας και μεταξύ παικτών, θεατών και άλλων σχετικών ενδιαφερομένων, είναι σημαντικό να:

- διασφαλίζετε τη συμπερίληψη των ανθρώπων και των κοινοτήτων που επηρεάζονται από τις φυλετικές διακρίσεις στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων
- επικεντρώσετε τις εμπειρίες των ανθρώπων και των κοινοτήτων που επηρεάζονται από τις φυλετικές διακρίσεις, εμπλέκοντάς τους σε όλα τα στάδια της δημιουργικής ιδέας
- εντοπίσετε εκ των προτέρων πιθανά αντεπιχειρήματα ή αντιδράσεις και να τα αντιμετωπίσετε στο υλικό επικοινωνίας.

Κατά τον σχεδιασμό της κυκλοφορίας των Οδηγιών και τυχόν εκστρατειών ή αντιρατσιστικών μηνυμάτων που συνοδεύουν τις Οδηγίες, είναι σημαντικό να:

- βεβαιωθείτε ότι οι ηγέτες στον οργανισμό σας συμμερίζονται και στηρίζουν πλήρως τις Οδηγίες και δεσμεύονται να αναλάβουν θετική δράση κατά του ρατσισμού. Οι ηγέτες του οργανισμού θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά και να οικειοποιούνται με τις αντιρατσιστικές πρωτοβουλίες και την επικοινωνία τους εντός του οργανισμού
- δημιουργήσετε μια συμβουλευτική ομάδα για την εκστρατεία που διακυβεύει τα μέλη της ομάδας που επηρεάζεται. Να βεβαιωθείτε ότι αυτή η ομάδα συμμετέχει στον συν-σχεδιασμό της εκστρατείας και αμείβεται για την τεχνογνωσία της όπου είναι δυνατόν
- παρέχετε εκ των προτέρων επένδυση στα βήματα του σχεδιασμού για να καταστεί δυνατή:

- η έρευνα παραγόντων όπως οι τρέχουσες αναπαραστάσεις μέσω ενημέρωσης, η υπάρχουσα έρευνα, οι δημογραφικές και γεωγραφικές παραλλαγές που μπορεί να επηρεάσουν την καμπάνια σας
- η χαρτογράφηση του ευρύτερου περιβάλλοντος για τον εντοπισμό παραγόντων που μπορεί να επηρεάσουν την επιτυχία της εκστρατείας (π.χ. τοπικές θεσμικές διακρίσεις ή προηγούμενα περιστατικά στον οργανισμό σας που μπορεί να επανεμφανιστούν όταν ξεκινήσει η εκστρατεία) και εξέταση του τρόπου αντιμετώπισης αυτών ανοιχτά και με διαφάνεια
- η ανάπτυξη συγκεκριμένων, απτών και μετρήσιμων αντιρατσιστικών στόχων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματική ανταλλαγή μηνυμάτων για κοινωνική αλλαγή, ίσως θελήσετε να εξετάσετε:

- «Passing the Message Stick» για την καθοδήγηση σχετικά με την επικοινωνία μηνυμάτων σχετικά με την αυτοδιάθεση και τη δικαιοσύνη των Πρώτων Εθνών:
<https://passingthemessagestick.org/>
- «Φυλή και ρατσισμός: να κάνουμε το καλό, καλύτερο»:
<https://www.luminafoundation.org/wpcontent/uploads/2020/12/race-and-racism-doing-good-better.pdf>
- «Μήνυμα σε αυτήν τη στιγμή: Ένα εγχειρίδιο για προοδευτικούς φορείς επικοινωνίας»:
<https://communitychange.org/wp-content/uploads/2017/08/C3-Messaging-ThisMoment-Handbook.pdf>
- Αξιοποίηση υπάρχοντος υλικού εκστρατείας, όπως το *Racism: It Stops with Me* και το *Racism Not Welcome*
https://humanrights.gov.au/sites/default/files/2021-11/ahrc_sr_2021_9_principles_for_promoting_a4_r3.pdf

Επιλέχτηκε από το «Ρατσισμός. Κανείς δεν κερδίζει. Κατευθυντήριες αρχές για την προώθηση των κατευθυντήριων γραμμών για τον ρατσισμό των θεατών» (Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Αυστραλία)

Κεφάλαιο έξι

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ – ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ; ΤΟΥ YASIN PATEL

1. Νόμος

Σε σχέση με τους εργατές και του υπάλληλους, το Equalities Act του 2010 (Νόμος για τις Ισότητες) τέθηκε σε ισχύ τον Οκτώβριο του 2010 με όλες τις άλλες μορφές παράνομων διακρίσεων πριν από αυτήν την ημερομηνία που αντιμετώπισε το Race Relations Act του 1976 (Νόμος περί φυλετικών Σχέσεων). Ο Νόμος του 2010 απαγορεύει α) την άμεση διάκριση, β) την έμμεση διάκριση, γ) την παρενόχληση και δ) τη θυματοποίηση. Εάν πραγματοποιηθούν πράξεις διάκρισης εντός του χώρου εργασίας, τότε θα πρέπει να ληφθούν νομικά μέτρα. Οι εργοδότες υπόκεινται σε νομική υποχρέωση και ως εκ τούτου θα πρέπει να τηρούν αυτήν την απαίτηση.

Ωστόσο, το Equalities Act δεν διορθώνει την τρέχουσα κατάσταση της υποεκπροσώπησης στα θεσμικά όργανα και τις διάφορες θέσεις. Η πολιτική αγωγή και τα δικαστήρια εργατικών διαφορών παρέχουν επίσης υποστήριξη στους εργαζομένους εάν υφίστανται διακρίσεις από τους εργοδότες τους και υπάρχει επίσης η Equality and Human Rights Commission (EHRC, Επιτροπή Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) που μπορεί να ερευνήσει οποιαδήποτε εταιρεία.

2. Δίωξη

Είναι ειρωνικό το γεγονός ότι παρόλο που υπάρχουν πολλούς νόμους που υποστηρίζουν τη δίωξη του ρατσισμού ή των ρατσιστικών πράξεων, ο αριθμός των διώξεων είναι χαμηλός. Αυτό δεν οφείλεται στην έλλειψη ρατσιστικών πράξεων. Είναι απλώς ότι πολλοί στο

ποδόσφαιρο αισθάνονται άβολα με την ιδέα της δίωξης αυτής της διακριτικής συμπεριφοράς. Διότι με αυτόν τον τρόπο, επισημαίνεται το γεγονός ότι υπάρχει ένα πρόβλημα με τον ρατσισμό.

(...)

Υποστηρίζεται ότι η έλλειψη δράσης σε επίπεδο συλλόγων συνδέεται με τη θέση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στο γήπεδο, η FIFA ενήργησε εναντίον της Ρωσίας και της επιβλήθηκε πρόστιμο για ρατσιστικά συνθήματα από τους οπαδούς τους σε ένα φιλικό με τη Γαλλία. Τα ρατσιστικά συνθήματα έχουν τεκμηριωθεί καλά στο παιχνίδι και σε επίπεδο συλλόγων η έλλειψη τιμωρίας εναντίον των ομάδων και των δραστών έχει επικριθεί. Η FIFA ενήργησε σε αυτή την περίπτωση καθώς οι χορηγοί είναι προσεκτικοί σε αυτά τα ζητήματα και δεν επιθυμούσαν να συνδεθούν με τις άσχημες σκηνές που είχαν μπροστά τους. Η Αγγλική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία δεν έχει αντιμετωπίσει εδώ και πολλά χρόνια ένα τόσο μεγάλο πρόβλημα στον αγωνιστικό χώρο. Ωστόσο, όσοι διαχειρίζονται το παιχνίδι έχουν αγνοήσει τις πιο προφανείς πράξεις και παραδείγματα διακρίσεων εκτός γηπέδου.

(...)

3. Εργασία

Το γεγονός ότι τα ποσοστά ποικιλομορφίας είναι τόσο χαμηλά σε όλα, εκτός από τους αγωνιστικούς χώρους, υπογραμμίζει ένα προφανές πρόβλημα: ότι η πρόσληψη και η απασχόληση των κοινοτήτων που υποεκπροσωπούνται είτε αποτυγχάνουν είτε δεν υπάρχουν. Η αποτυχία μπορεί να ξεπεραστεί εύκολα. Πολλές από τις δομές που απαιτούνται για αυτό που ακολουθεί είναι διαθέσιμες ως πρότυπα από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Μπορούν να ενσωματωθούν χωρίς κανένα οικονομικό κόστος. Η θεμελιώδης απαίτηση σε όλο το συμβούλιο είναι μια Πολιτική Ίσων Ευκαιριών που είναι ακριβώς αυτή: μια πολιτική που δίνει σε όλους την ευκαιρία να υποβάλουν αίτηση για θέσεις εργασίας και να κριθούν ως προς την καταλληλότητά τους επί ίσοις όροις. Μια υπεύθυνη και διαφανής πολιτική.

4. Εκπαίδευση

Αυτός είναι ο τομέας όπου απαιτείται ο μεγαλύτερος φόρτος εργασίας. Εκπαίδευση μέσα από άρθρα, παραδείγματα, τιμωρίες, απόδοσης, ενδυνάμωσης και άλλα.

Ας δούμε το παράδειγμα των ποδοσφαιρικών συλλόγων: όλα τα παρακάτω είναι μόνο μερικά πράγματα που μπορούν να γίνουν άμεσα και μόνιμα. Κάνοντάς τα, κάποιος επαναλαμβάνει το μήνυμα του αντιρατσισμού σε κάθε στοιχείο του συλλόγου:

- α) Αντιρατσιστική σήμανση σε όλους τους χώρους του γηπέδου
- β) Αντιρατσιστικά μηνύματα στο matchday programme
- γ) Μηνύματα ισότητας και διαφορετικότητας σε όλες τις πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης
- δ) Αντιρατσιστική δέσμευση στην οποία όλοι οι οπαδοί συναινούν αυτόματα όταν μπαίνουν στο γήπεδο
- ε) Διαφημίσεις σε διαφημιστικούς πίνακες στις πλευρές του γηπέδου
- στ) Αφίσα κατά του ρατσισμού που έχει υπογράψει οι παίκτες, οι υπάλληλοι του συλλόγου και το προσωπικό
- ζ) Συλλογή στατιστικών στοιχείων για την εθνικότητα: α) προσωπικού, β) υποστηρικτών που εισέρχονται στο γήπεδο, γ) μελών, δ) αιτήσεων για θέσεις, ε) μελών ασφαλείας του γηπέδου, στ) αριθμός ρατσιστικών περιστατικών και καταγγελιών
- η) Εκπαίδευση και μαθήματα για όσους το έχουν ανάγκη
- θ) Ιστότοποι που υπογραμμίζουν τη σημασία της ισότητας και της διαφορετικότητας
- ι) Συνεντεύξεις, άρθρα και γεγονότα σχετικά με τους παίκτες, τις κοινότητές τους, το υπόβαθρό τους, θρησκείες και άλλα: Τα παιδιά είναι σφουγγάρια και θα επιδιώξουν να μάθουν περισσότερο από τα πρότυπα και τους ήρωές τους

ια) Στενή επικοινωνία μεταξύ των τμημάτων εκπαίδευσης, των τοπικών αρχών και τη μορφή προβολής, τη γλώσσα και τα μηνύματα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι σύλλογοι.

Πιο πέρα, χρειάζεται να γίνει πολύ περισσότερη δουλειά. Η δύναμη των ποδοσφαιριστών, τα μηνύματα που επικοινωνούν και μεταφέρουν και η αλλαγή που μπορούν να επιφέρουν έχει φανεί μέσα από παραδείγματα στην ποδοσφαιρική ιστορία, αλλά χρειάζεται μόνο να δούμε πρόσφατα παραδείγματα ατόμων όπως ο Μάρκος Ράσφορντ, ο Λιονέλ Μέσι και πολλοί άλλοι ποδοσφαιριστές που προωθούν σημαντικά μηνύματα. Θα πρέπει να έχουμε έναν ή περισσότερους από τους κορυφαίους ποδοσφαιριστές κάθε χώρας για να οδηγήσουν στο μήνυμα της ισότητας και της διαφορετικότητας και ως εκ τούτου να αλλάξουμε την κατεύθυνση της εκπαίδευσης και τη μορφή του προτύπου. Και οι παίκτες πρέπει να είναι και μαύροι και λευκοί. Το μήνυμα πρέπει να προέρχεται και από λευκά πρότυπα. Αυτό θα πρέπει να είναι ένα πενταετές πρόγραμμα με μια στρατηγική για το πώς αυτό κοινοποιείται και παρουσιάζεται.

Όσοι βρίσκονται στην κορυφή του παιχνιδιού πρέπει να εκπαιδευτούν: ως προς τη δύναμη που αποδίδουν και τις δυνατότητες για καλή αλλαγή που μπορούν να επιφέρουν. Οι άνθρωποι μπορούν να αλλάξουν τη γλώσσα που χρησιμοποιούν και τον τρόπο επικοινωνίας τους ώστε να ταιριάζει σε ένα κοινό, αλλά αν δεν αλλάξουν οι στάσεις και οι προθέσεις τους για να επιφέρουν τη θετική αλλαγή στην κατεύθυνση που χρειάζεται το παιχνίδι, αυτό δεν θα επιτευχθεί. Όσοι βρίσκονται στην κορυφή του παιχνιδιού δεν χρειάζεται να συμφωνήσουν για να επιφέρουν την αλλαγή: πρέπει να κάνουν περισσότερα. Θα πρέπει να εφαρμόσουν τις προτάσεις και να δείξουν με τις πράξεις τους τις ίδιες τις αλλαγές που επιδιώκουν να επιφέρουν.

5. Δικαστής

Πώς πρέπει λοιπόν να κρίνει ένας δικαστής εάν κάποια από τις πρωτοβουλίες, τα προγράμματα ή τις προτάσεις πρόκειται να λειτουργήσει ή να αποδίδει; Το σημείο εκκίνησης πρέπει να είναι η στατιστική. Ποια είναι η σημερινή θέση της εκπροσώπησης και της διαφορετικότητας σε όλους τους τομείς του παιχνιδιού: στα διάφορα διοικητικά συμβούλια, συλλόγους, εργαζόμενους και προσωπικό. Αυτά τα δεδομένα είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο πρέπει να οικοδομήσουμε. Η άσκηση είναι μια άσκηση καλής πρακτικής, καθώς

επιτρέπει σε όλους τους φορείς να αναλύσουν τη δική τους οργανωτική σύνθεση και προσωπικό. Μπορεί κανείς να μετρήσει την αλλαγή και την ανάπτυξη με βάση αυτά τα αρχικά δεδομένα. Οι ανεξάρτητες επιτροπές θα πρέπει να εξετάζουν ετησίως την πρόοδο που έχουν σημειώσει οι οργανισμοί για την επίτευξη αλλαγών και αυτά τα ευρήματα θα πρέπει να είναι διαθέσιμα και δημόσια.

Εάν πρόκειται να γίνει αλλαγή με άμεση ισχύ, άτομα με τα κατάλληλα προσόντα από Μαύρες και Μειονοτικές Εθνικές Κοινότητες θα πρέπει να συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια οργάνων ακόμη και σε προσωρινές θέσεις έως ότου καταστούν διαθέσιμες περισσότερες μόνιμες θέσεις. Ως ελάχιστο, ο [κανόνας Rooney](#) θα πρέπει να εφαρμοστεί αμέσως σε ολόκληρο το παιχνίδι, προκειμένου να δείξουμε ότι όλοι στη βιομηχανία του ποδοσφαίρου υποστηρίζουν και πίσω από την εφαρμογή της αλλαγής για το καλό.

6. Κωδικός ποικιλομορφίας ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος

Πρόσφατα, η Αγγλική Ομοσπονδία ανακοίνωσε την επινόηση ενός κώδικα ποικιλομορφίας που θα απαιτούσε από τους ποδοσφαιρικούς συλλόγους να επιτύχουν έναν στόχο διαφορετικότητας προσλήψεων 15% σε νέες θέσεις στελεχών και 25% σε ρόλους προπονητή.

Οι σύλλογοι συμφώνησαν ότι:

- Το 15% των νέων διορισμών στελεχών θα προέρχεται από BAME (Black, Asian and Minority Ethnic), με 30% γυναίκες.
- Το 25% των νέων διορισμών προπονητών θα είναι BAME και το 10% των διορισμών ανώτερων προπονητών.
- Το 50% των νέων διορισμών προπονητών σε γυναικεία ποδοσφαιρικά σωματεία θα είναι γυναίκες, με 15% BAME.
- Οι λίστες για συνέντευξη θα έχουν τουλάχιστον έναν άνδρα και μία γυναίκα υποψήφιο BAME, υπό την προϋπόθεση ότι θα υποβάλουν αίτηση οι υποψήφιοι που πληρούν τις προδιαγραφές εργασίας.

Οι σύλλογοι θα πρέπει να δημοσιεύουν τα δεδομένα διαφορετικότητας κάθε χρόνο και, εάν δεν πληρούν τις απαιτήσεις, να το αιτιολογούν.

Επιλέχτηκε από το «Ρατσισμός και ποδόσφαιρο - Ποιες είναι οι πιθανές λύσεις» (Εκκλησιαστικά Δικαστήρια, Ηνωμένο Βασίλειο)

<https://churchcourtcchambers.co.uk/wp-content/uploads/2020/11/RACISM-AND-FOOTBALL-WHAT-ARE-THE-POSSIBLE-SOLUTIONS.pdf>

Κεφάλαιο επτά

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: ΟΙ ΠΙΟ ΓΝΩΣΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ, Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ, ΤΟΥ RALPH CHARBEL

Σύμφωνα με το λεξικό της Οξφόρδης, διάκριση είναι «η άδικη ή προκατειλημμένη μεταχείριση διαφορετικών κατηγοριών ανθρώπων, ειδικά για λόγους φυλής, ηλικίας ή φύλου».

Το λεξικό Merriam – Webster ορίζει τον ρατσισμό ως «μια πεποίθηση ότι η φυλή είναι ο πρωταρχικός καθοριστικός παράγοντας των ανθρώπινων χαρακτηριστικών και ικανοτήτων και ότι οι φυλετικές διαφορές παράγουν μια εγγενή ανωτερότητα μιας συγκεκριμένης φυλής».

Οι διακρίσεις είναι πάντα ένα καυτό θέμα στο ποδόσφαιρο. Παρά όλες τις εκστρατείες κατά των διακρίσεων, αυτό το κύριο πρόβλημα παραμένει.

Ποιες είναι οι πιο γνωστές περιπτώσεις ρατσισμού που συνέβησαν στο ποδόσφαιρο; Πώς τιμωρήθηκαν; Ποιοι είναι οι κανονισμοί σχετικά με τις διακρίσεις σε διεθνές και ηπειρωτικό επίπεδο; Πώς εξελίχθηκαν; Πώς αντιμετωπίζονται οι διακρίσεις από ορισμένες; Ποιες είναι οι πιθανές λύσεις για τη μείωση των διακρίσεων στο μέλλον;

Σε αυτό το άρθρο, θα απαντήσω σε όλες αυτές τις ερωτήσεις.

- Υπόθεση Σουάρες-Εβρά: Η πιο διάσημη και πολυσηζητημένη υπόθεση φυλετικών διακρίσεων μεταξύ δύο παικτών την τελευταία δεκαετία. Σε μια σύγκρουση στην

- Πρέμιερ Λιγκ μεταξύ της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ και της Λίβερπουλ στις 15 Οκτωβρίου 2011, ο Λουίς Σουάρες κατηγορήθηκε για χρήση ρατσιστικών φράσεων στον αριστερό μπακ της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, Πατρίς Εβρά. Ο Σουάρες φέρεται να αποκάλεσε τον Εβρά «Negro». Στις 20 Δεκεμβρίου, η ετυμηγορία της Αγγλικής Ομοσπονδίας: Στον Σουάρες επρόκειτο να επιβληθεί πρόστιμο 40.000 λιρών και να τιμωρηθεί με οκτώ αγωνισικές. Στις 31 Δεκεμβρίου η Ρυθμιστική Επιτροπή της Αγγλικής Ομοσπονδίας εξέδωσε τότε την πλήρη έκθεσή 115 σελίδων, το βασικό συμπέρασμα της οποίας ήταν ότι ο παίκτης της Λίβερπουλ είχε «βλάψει την εικόνα του Αγγλικού ποδοσφαίρου σε όλο τον κόσμο». Υπέδειξε ότι, ενώ είχε βρει ως αξιόπιστο μάρτυρα τον Εβρά, τα στοιχεία του Σουάρες ήταν αναξιόπιστα και ασυνεπή. Διαπίστωσε ότι ενώ ο Σουάρες είχε παραδεχτεί ότι είχε χρησιμοποιήσει τον όρο «Negro», η επιμονή του ότι ο όρος προοριζόταν να είναι φιλικός και κατευναστικός, θεωρήθηκε «μη βιώσιμος και απλά απίστευτος, δεδομένου ότι οι παίκτες είχαν εμπλακεί σε μια σκληρή διαμάχη».
- Υπόθεση Ντάνι Άλβες: Μια μπανάνα πετάχτηκε από έναν οπαδό της Βιγιαρεάλ στον δεξιό μπακ της Μπαρτσελόνα, Ντάνι Άλβες, κατά τη διάρκεια ενός αγώνα στη La Liga τη σεζόν 2013-2014. Η αντίδραση του Ντάνι ήταν ανεκτίμητη. Άρπαξε την μπανάνα και την έφαγε πριν χτυπήσει κόρνερ για την ομάδα του. Η Πειθαρχική Επιτροπή της Ισπανικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας επέβαλε κυρώσεις στη Βιγιαρεάλ με πρόστιμο 12.000 ευρώ στο «Κίτρινο Υποβρύχιο».
  - Υπόθεση Καλιντού Κουλιμπαλί: Κατά τη διάρκεια ενός αγώνα Serie A μεταξύ Νάπολι και Ίντερ στις 26 Δεκεμβρίου 2018, ο σέντερ μπακ της Νάπολι Καλιντού Κουλιμπαλί έπεσε θύμα ρατσιστικών συνθημάτων των οπαδών της Ίντερ. Το Πειθαρχικό Δικαστήριο της Serie A επέβαλε στην Ίντερ την ποινή δύο αγωνιστικών κεκλεισμένων των θυρών.
  - Υπόθεση Μόιζε Κέν: Από την άλλη, μια υπόθεση θεωρήθηκε σκάνδαλο, ήταν η περίπτωση του Μόιζε Κέν, παίκτη της Γιουβέντους τότε, κατά τη διάρκεια ενός αγώνα Serie A εναντίον της Κάλιαρι τη σεζόν 2018-2019. Από την κερκίδα ακούστηκαν ρατσιστικές φωνές με στόχο τον νεαρό επιθετικό. Ωστόσο, το πειθαρχικό δικαστήριο της Serie A αποφάσισε να μην επιβάλει ποινές στην Κάλιαρι επειδή εκτίμησε ότι τα συνθήματα ήταν σπάνια. Έτσι, αυτή η απόφαση προκάλεσε την οργή πολλών οργανώσεων που αγωνίζονται κατά των φυλετικών διακρίσεων.

Αυτές οι περιπτώσεις δείχνουν ξεκάθαρα την ποικιλία των κυρώσεων εντός της Ευρώπης ανάλογα με τους κανόνες της χώρας και την ανοχή όσον αφορά τον ρατσισμό.

1. FIFA

Σύμφωνα με το Άρθρο 4 του καταστατικού της FIFA: «Διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής σε βάρος χώρας, ατόμου ή ομάδας ανθρώπων λόγω φυλής, χρώματος δέρματος, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, φύλου, αναπηρίας, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή οποιαδήποτε άλλων πεποιθήσεων, περιουσίας, γέννησης ή οποιαδήποτε άλλης κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού ή οποιοσδήποτε άλλος λόγος απαγορεύεται αυστηρά και τιμωρείται με αναστολή ή απέλαση».

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 της έκδοσης του 2017 του Πειθαρχικού Κώδικα της FIFA, «Αυτός ο κώδικας ισχύει για κάθε αγώνα και διοργάνωση που διοργανώνεται από τη FIFA».

Σύμφωνα με το Άρθρο 58.1.α) της έκδοσης του 2017 του Πειθαρχικού Κώδικα της FIFA, «Όποιος προσβάλλει την αξιοπρέπεια ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων μέσω περιφρονητικών, μεροληπτικών ή δυσφημιστικών λέξεων ή πράξεων σχετικά με τη φυλή, το χρώμα, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή την καταγωγή πρέπει να τιμωρηθεί με μια ποινή τουλάχιστον πέντε αγωνιστικών. Επιπλέον, θα επιβληθεί απαγόρευση εισόδου στο γήπεδο και πρόστιμο τουλάχιστον 20.000 ελβετικών φράγκων. Εάν ο δράστης είναι μέλος της ομάδας, το πρόστιμο θα είναι τουλάχιστον 30.000 ελβετικών φράγκων».

Σύμφωνα με το Άρθρο 58.2.α) της έκδοσης του 2017 του Πειθαρχικού Κώδικα της FIFA, «Όταν οι οπαδοί μιας ομάδας παραβιάζουν την παρ. 1.α) σε έναν αγώνα, θα επιβληθεί πρόστιμο τουλάχιστον 30.000 ελβετικών φράγκων στην εν λόγω ομοσπονδία ή σωματείο, ανεξάρτητα από το ζήτημα της ένοχης συμπεριφοράς ή της υπαίτιας επίβλεψης».

Οι Γάλλοι παίκτες Ουσμάν Ντεμπιλέ και Πόλ Πογκμπά έπεσαν θύματα φυλετικών διακρίσεων σε φιλικό παιχνίδι μεταξύ Γαλλίας και Ρωσίας που διοργανώθηκε από τη Ρωσία τον Μάρτιο του 2018. Έτσι, η πειθαρχική επιτροπή της FIFA αποφάσισε να επιβάλει πρόστιμο στη ρωσική ποδοσφαιρική ομοσπονδία ύψους 30.000 ελβετικών φράγκων, σύμφωνα με Άρθρα 2, 58.1.α) και 58.2.α) της ισχύουσας έκδοσης του 2017 του Πειθαρχικού Κώδικα της FIFA.

Μετά από σχεδόν 15 χρόνια χωρίς βασικές αλλαγές στον Πειθαρχικό Κώδικα, στις 15 Ιουλίου 2019 τέθηκε σε ισχύ ο νέος Πειθαρχικός Κώδικας της FIFA. Σημαντικές αλλαγές έγιναν σε πολλά θέματα. Στην πραγματικότητα, η FIFA εισήγαγε τέσσερις ενημερώσεις σχετικά με την αρχή της μηδενικής ανοχής για τον ρατσισμό και κάθε μορφή διάκρισης στο Άρθρο 13, συγκεκριμένα.

Το εύρος, ο ορισμός και το περιεχόμενο του οράματος της FIFA κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων έχουν ευθυγραμμιστεί πλήρως με τα υψηλότερα διεθνή πρότυπα. Το Άρθρο 13 του Πειθαρχικού Κώδικα του 2019 της FIFA διατυπώνεται ως εξής:

«1. Κάθε άτομο που προσβάλλει την αξιοπρέπεια ή την ακεραιότητα μιας χώρας, ενός ατόμου ή μιας ομάδας ανθρώπων μέσω περιφρονητικών, μεροληπτικών ή υποτιμητικών λέξεων ή πράξεων (με οποιοδήποτε μέσο) λόγω φυλής, χρώματος δέρματος, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, φύλου, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων, παρουσίας, γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης ή οποιοσδήποτε άλλος λόγος, θα τιμωρείται με μια ποινή τουλάχιστον δέκα αγωνιστικών ή συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ή οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο πειθαρχικό μέτρο.

2. Εάν ένας ή περισσότεροι από τους οπαδούς μιας ομοσπονδίας ή ενός συλλόγου συμπεριφέρονται με τον τρόπο που περιγράφεται στην παράγραφο 1, η αρμόδια ομοσπονδία ή σύλλογος θα υπόκειται στα ακόλουθα πειθαρχικά μέτρα:

α) Για την πρώτη παράβαση, η διεξαγωγή αγώνα με περιορισμένο αριθμό θεατών και ένα πρόστιμο τουλάχιστον 20.000 ελβετικών φράγκων θα επιβληθεί στην εν λόγω ομοσπονδία ή σωματείο.

β) Σε περίπτωση υποτροπής ή εάν το απαιτούν οι περιστάσεις της υπόθεσης, πειθαρχικά μέτρα όπως η εφαρμογή ενός σχεδίου πρόληψης, ένα πρόστιμο, η αφαίρεση βαθμών, η διεξαγωγή ενός ή περισσότερων αγωνιστικών κλεισμένων των θυρών, η απαγόρευση συμμετοχής σε συγκεκριμένο γήπεδο, η απώλεια ενός αγώνα, η αποβολή από μια διοργάνωση ή ο υποβιβασμός σε κατώτερη κατηγορία μπορεί να επιβληθεί στην εν λόγω ομοσπονδία ή σωματείο».

Η διαδικασία τριών βημάτων για περιστατικά διάκρισης ήταν το αντικείμενο επιστολής που εστάλη από τη FIFA προς όλες τις ομοσπονδίες-μέλη της στις 25 Ιουλίου 2019. Η FIFA δήλωσε σε αυτήν την επιστολή: «Βάσει του Κανόνα 5 των Κανόνων του Παιχνιδιού, η FIFA χρησιμοποίησε τη διαδικασία τριών βημάτων για περιστατικά διάκρισης στις διοργανώσεις της από το Κύπελλο Συνομοσπονδιών 2017 της FIFA στη Ρωσία. Σύμφωνα με τη δημόσια πρόσκληση του Προέδρου της FIFA, η FIFA προτρέπει τώρα όλες τις ομοσπονδίες-μέλη, τα πρωταθλήματα, τους συλλόγους και τα πειθαρχικά όργανα να εισάγουν τη διαδικασία των τριών βημάτων στις εγχώριες διοργανώσεις τους, να ακολουθήσουν μια πολιτική μηδενικής ανοχής έναντι ρατσιστικών και περιστατικών διάκρισης στο ποδόσφαιρο και να τιμωρήσουν αυστηρά τέτοιες συμπεριφορές. Η διαδικασία των τριών βημάτων επιτρέπει στους διαιτητές, σε περίπτωση σοβαρών περιστατικών που εισάγουν διακρίσεις στο γήπεδο, να:

1. Να σταματήσει προσωρινά τον αγώνα και να δώσει εντολή στις αρχές του γηπέδου να διαβάσουν μια ανακοίνωση, καλώντας τους θεατές να σταματήσουν τη διακριτική συμπεριφορά.
2. Εάν αυτή η ανακοίνωση δεν έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα, να γίνει μια νέα ανακοίνωση, να διακόψει τον αγώνα και να στείλει τους παίκτες στα αποδυτήρια για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
3. Μετά από συνεννόηση, να διακόψει οριστικά τον αγώνα εάν η διακριτική συμπεριφορά δεν σταμάταει ή ξεσπάει ξανά.

Επιπλέον, για να καθοδηγήσει τα μέλη της, η FIFA έχει αναπτύξει ένα βιώσιμο μοντέλο που προσφέρει συστάσεις βασισμένες σε πέντε βασικούς πυλώνες για τη σαφή δομή της προώθησης της διαφορετικότητας και της καταπολέμησης των διακρίσεων στο ποδόσφαιρο:

Πυλώνας 1: Κανονισμοί. Πυλώνας 2: Έλεγχοι και κυρώσεις. Πυλώνας 3: Εκπαίδευση. Πυλώνας 4: Δικτύωση και συνεργασία. Πυλώνας 5: Επικοινωνίες.

Οι κανόνες σχετικά με τις διακρίσεις αποτέλεσαν επίσης αντικείμενο σημαντικής εξέλιξης και στις συνομοσπονδίες. Μια σύγκριση μεταξύ των υφιστάμενων πειθαρχικών κανονισμών της UEFA (Ευρωπαϊκή συνομοσποδία) και του CAF (Αφρικανική Συνομοσποδία) και των

παλαιότερων εκδόσεων των ίδιων κανονισμών δείχνει ξεκάθαρα τη θέσπιση πολύ αυστηρότερων ποινών για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

2. UEFA

Σύμφωνα με το Άρθρο 11.bis του πειθαρχικού κώδικα της UEFA (έκδοση 2011):

«1. Όποιος προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ενός ατόμου ή μιας ομάδας προσώπων με οποιοδήποτε μέσο, μεταξύ άλλων για λόγους χρώματος, φυλής, θρησκείας ή εθνικής καταγωγής, τιμωρείται με ποινή πέντε αγωνιστικών ή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Εάν μια ομοσπονδία-μέλος ή σύλλογος ή οποιοσδήποτε μέλος της/του κριθεί ένοχος για τέτοια συμπεριφορά, ανάλογα με τις περιστάσεις, αυτή η ποινή μπορεί να αντικατασταθεί με πρόστιμο.

2. Εάν ένας ή περισσότεροι από τους οπαδούς μιας ομοσπονδίας-μέλους ή ενός συλλόγου συμπεριφέρονται με τον τρόπο που περιγράφεται στην παράγραφο 1, στην ομοσπονδία-μέλος ή στον εν λόγω σύλλογο θα επιβληθεί πρόστιμο 20.000 ευρώ.

3. Εάν το απαιτούν ιδιαίτερες περιστάσεις, το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο μπορεί να επιβάλει πρόσθετες κυρώσεις στην αρμόδια ομοσπονδία-μέλος ή σύλλογο, όπως η διεξαγωγή ενός ή περισσότερων αγωνιστικών κλεισμένων των θυρών, το κλείσιμο του γηπέδου, η απώλεια ενός αγώνα, η αφαίρεση βαθμών ή ο αποκλεισμός από τη διοργάνωση.

4. Απαγορεύεται κάθε μορφή ιδεολογικής προπαγάνδας. Σε περίπτωση παραβίασης αυτής της διάταξης, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1 έως 3».

Σύμφωνα με το Άρθρο 14 του πειθαρχικού κώδικα της UEFA (έκδοση 2019):

«1. Κάθε πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Άρθρου 3 που προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ενός ατόμου ή μιας ομάδας προσώπων για οποιονδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένου του χρώματος του δέρματος, της φυλής, της θρησκείας, της εθνικής καταγωγής, του φύλου ή του σεξουαλικού προσανατολισμού, υπόκειται σε ποινή τουλάχιστον δέκα αγωνιστικών ή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη κύρωση.

2. Εάν ένας ή περισσότεροι από τους οπαδούς μιας ομοσπονδίας-μέλους ή ενός συλλόγου συμπεριφέρονται με τον τρόπο που περιγράφεται στην παράγραφο 1, η ομοσπονδία-μέλος ή ο εν λόγω σύλλογος τιμωρείται με τουλάχιστον μερικό κλείσιμο του γηπέδου.

3. Σε περίπτωση υποτροπής ισχύουν τα ακόλουθα πειθαρχικά μέτρα:

α. Ένα δεύτερο παράπτωμα τιμωρείται με έναν αγώνα κεκλεισμένων των θυρών και πρόστιμο 50.000 ευρώ.

β. Κάθε μεταγενέστερο παράπτωμα τιμωρείται με περισσότερους από έναν αγώνες κεκλεισμένων των θυρών, κλείσιμο γηπέδου, απώλεια αγώνα, αφαίρεση βαθμών και/ή αποκλεισμό από τη διοργάνωση.

4. Εάν οι περιστάσεις της υπόθεσης το απαιτούν, το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο μπορεί να επιβάλει πρόσθετα πειθαρχικά μέτρα στην ομοσπονδία-μέλος ή τον υπεύθυνο σύλλογο, όπως η διεξαγωγή ενός ή περισσότερων αγώνων κεκλεισμένων των θυρών, το κλείσιμο γηπέδου, η απώλεια αγώνα, η αφαίρεση βαθμών ή/και ο αποκλεισμός από τη διοργάνωση.

5. Εάν ο αγώνας διακοπεί από τον διαιτητή λόγω ρατσιστικής ή/και διακριτικής συμπεριφοράς, μπορεί να κηρυχθεί η απώλεια του αγώνα.

6. Τα παραπάνω πειθαρχικά μέτρα μπορούν να συνδυαστούν με ειδικές οδηγίες που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση τέτοιων συμπεριφορών».

Μπορούμε να συμπεράνουμε από αυτή τη σύγκριση ότι οι ισχύοντες πειθαρχικοί κανονισμοί της UEFA είναι πολύ πιο περίτεχνοι και επιβάλλουν πολύ πιο αυστηρές κυρώσεις από τις προηγούμενες.

3. CAF

Σύμφωνα με το άρθρο 132 του πειθαρχικού κώδικα της CAF (έκδοση 2007):

«1. Όποιος υποτιμά δημόσια, κάνει διακρίσεις ή δυσφημεί κάποιον με δυσφημιστικό τρόπο λόγω φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας ή εθνικής καταγωγής ή

διαπράττει οποιαδήποτε άλλη ρατσιστική και/ή περιφρονητική πράξη, θα υπόκειται σε ποινή τουλάχιστων πέντε αγώνων σε κάθε επίπεδο. Επιπλέον, θα επιβληθεί απαγόρευση εισόδου στο γήπεδο και πρόστιμο τουλάχιστον τριών χιλιάδων δολαρίων (3.000\$) στον δράστη. Εάν ο δράστης είναι μέλος της ομάδας, το πρόστιμο θα είναι τουλάχιστον πέντε χιλιάδες δολαρίων (5.000\$).

2. Εάν οι θεατές εμφανίσουν πανό που φέρουν ρατσιστικά συνθήματα ή είναι ένοχοι για οποιαδήποτε άλλη ρατσιστική και/ή περιφρονητική συμπεριφορά σε έναν αγώνα, το αρμόδιο όργανο θα επιβάλει κύρωση τουλάχιστον πέντε χιλιάδων δολαρίων (5.000\$) στην ομοσπονδία ή τον σύλλογο που οι θεατές συμπαραστέκονται και την αναγκάζουν να παίξει τον επόμενο επίσημο αγώνα της χωρίς θεατές. Εάν οι θεατές δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως υποστηρικτές της μιας ή της άλλης ομοσπονδίας ή συλλόγου, η φιλοξενούσα ομοσπονδία ή σύλλογος θα τιμωρηθεί ανάλογα.

3. Για τον κάθε θεατή που είναι ένοχος για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που ορίζονται στις παρ. 1 ή/και 2 του παρόντος Άρθρου θα απαγορεύεται η είσοδος σε οποιοδήποτε γήπεδο για τουλάχιστον δύο χρόνια.

4. Εάν οποιοσδήποτε παίκτης, ομοσπονδία, μέλος συλλόγου ή θεατής διαπράξει οποιοδήποτε είδος ρατσιστικής ή περιφρονητικής πράξης όπως περιγράφεται στις παρ. 1 ή/και 2 του παρόντος Άρθρου, θα αφαιρούνται αυτόματα τρεις βαθμοί από την υπεύθυνη ομάδα, εάν είναι εντοπίσιμη, μετά την πρώτη παράβαση. Σε περίπτωση δεύτερης παράβασης, θα αφαιρούνται αυτόματα έξι βαθμοί και για περαιτέρω παράβαση, η ομάδα θα υποβιβαστεί.

Σε περίπτωση αγώνων χωρίς πόντους, η εν λόγω ομάδα, εάν εντοπιστεί, θα αποκλειστεί.

5. Οι ποινές που επιβάλλονται βάσει αυτού του Άρθρου μπορούν να μειωθούν ή ακόμη και να παραβλεφθούν εάν ο ενδιαφερόμενος παίκτης, ομάδα, σύλλογος ή ομοσπονδία μπορεί να αποδείξει ότι δεν ήταν καθόλου ή ήταν ελάχιστα υπεύθυνος για τα εν λόγω αδικήματα ή εάν άλλοι σημαντικοί λόγοι το δικαιολογούν, ιδιαίτερα εάν τα αδικήματα προκλήθηκαν σκόπιμα για να προκαλέσουν τιμωρίες σε παίκτη, ομάδα, σύλλογο ή ομοσπονδία σύμφωνα με το παρόν Άρθρο. Η διαδικασία αξιολόγησης των ελαφρυντικών περιστάσεων διέπεται από τον παρόντα κώδικα».

Είναι πολύ σαφές ότι οι κυρώσεις είναι πολύ πιο αυστηρές στον τρέχοντα πειθαρχικό κώδικα της CAF από αυτές στην έκδοση του 2007.

Σε εθνικό επίπεδο, ο βρετανικός οργανισμός Kick It Out, φιναλίστ στο FIFA Diversity Award 2016 και αποδέκτης υποστήριξης από την Αγγλική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, χρησιμοποιεί μια εφαρμογή που συλλέγει καταγγελίες και αποδεικτικά στοιχεία με εικόνες/βίντεο για περιστατικά διάκρισης σε ολόκληρη τη χώρα.

Αυτό δείχνει τη σημασία της ύπαρξης εθνικών εργαλείων για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Πιστεύω ότι μπορούν να τεθούν πολλές επιπλέον λύσεις. Πρώτον, η FIFA θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην καταπολέμηση των διακρίσεων στα σχολεία και τις ακαδημίες ποδοσφαίρου σε όλο τον κόσμο, προκειμένου να υπάρχουν περιβάλλοντα και παίκτες που δεν εισάγουν διακρίσεις. Για παράδειγμα, τα συμβόλαια με παίκτες και προπονητές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν μια ρήτρα που να ορίζει έναν συγκεκριμένο αριθμό ωρών εργασίας για εργασίες διαφορετικότητας και κατά των διακρίσεων. Εάν λάβουν πληροφορίες σχετικά με τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων, οι παίκτες και οι προπονητές μπορούν να λειτουργήσουν ως προστάτες για τοπικά σχολεία ή εκπαιδευτικά έργα. Στη συνέχεια, μπορούν να χρησιμοποιήσουν το οικείο τους πρόσωπο, την ιδιότητά τους ως πρότυπο, τις γνώσεις και την εμπειρία τους, για να συνδεθούν με τους ανθρώπους της περιοχής τους. Οι θεατές μπορούν επίσης να ενθαρρύνονται να εμπλακούν ξεκινώντας μια κοινή δράση σε ένα στάδιο. Μια ειδική ομάδα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα, για να ενθαρρύνει τους φιλάθλους να αναλάβουν επίσης δράση για την προώθηση της διαφορετικότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων στο γήπεδο και στο άμεσο περιβάλλον τους.

Από την άλλη πλευρά, η επιβολή αυστηρότερων κυρώσεων για τις διακρίσεις ειδικά προς τους φιλάθλους θα μειώσει σίγουρα τις διακρίσεις στο ποδόσφαιρο, επειδή οι περισσότερες περιπτώσεις σχετίζονται με οπαδούς. Προτείνω την ισόβια απαγόρευση οπαδών ρατσιστών, γιατί με αυτόν τον τρόπο, οι άλλοι οπαδοί θα το ξανασκεφτούν πριν ενεργήσουν με ρατσιστικό τρόπο, μειώνοντας αυτόματα τον αριθμό των περιπτώσεων φυλετικών διακρίσεων.

Εν κατακλείδι, οι διακρίσεις παραμένουν ένα σημαντικό πρόβλημα στον κόσμο του ποδοσφαίρου παρά όλες τις νέες τροποποιήσεις που στοχεύουν στην καταπολέμησή τους. Φαίνεται ότι η προσπάθεια πρέπει να γίνει και στο εκπαιδευτικό επίπεδο, όχι μόνο στο νομικό, αλλά πιο αυστηρές νομικές κυρώσεις μπορούν σίγουρα να μειώσουν τις διακρίσεις στο ποδόσφαιρο.

Πηγή: Διακρίσεις στο ποδόσφαιρο: οι πιο διάσημες υποθέσεις του, η εξέλιξη των κανονισμών του και τα διορθωτικά μέτρα του, του Ralph Charbel (www.legal500.com) - 6 Φεβρουαρίου 2020
<https://www.legal500.com/developments/thought-leadership/discrimination-in-football-its-most-famous-casesthe-evolution-of-its-regulationsand-its-remedies/>

Κεφάλαιο οκτώ

UEFA ΚΑΙ FARE, Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ. ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

1. Αντιμετώπιση της ομοφοβίας και του σεξισμού. Ένα σχέδιο πέντε σημείων κατά της ομοφοβίας

Το δίκτυο FARE συνεργάζεται με την European Gay and Lesbian Sports Federation (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Αθλητισμού Γκέι και Λεσβιών) και το 2005 ενέκρινε ένα σχέδιο πέντε σημείων για την καταπολέμηση του σεξισμού και της ομοφοβίας:

1. Τοποθέτηση του σεξισμού και της ομοφοβίας στην ατζέντα. Η βάση κάθε δράσης είναι η ανάγκη να αναγνωρισθεί ότι ο σεξισμός και η ομοφοβία υπάρχουν στο ποδόσφαιρο.
2. Ανάληψη συλλογικής ευθύνης. Η κακοποίηση που σχετίζεται με τον σεξισμό και την ομοφοβία επηρεάζει όλους στο ποδόσφαιρο, όχι μόνο τους ομοφυλόφιλους και τις γυναίκες.
3. Εστίαση της δουλειάς μας. Η ανάπτυξη του γυναικείου ποδοσφαίρου είχε ως αποτέλεσμα αυξημένη ταύτιση και σεβασμό. Η ύπαρξη ομοφυλοφιλικών προτύπων θα μπορούσε να βοηθήσει το ποδόσφαιρο στην απαλλαγή από τα ταμπού του.
4. Δίνοντας παραδείγματα καλής πρακτικής. Παρουσίαση της διαφορετικότητας του παιχνιδιού με αναφορές στο γυναικείο ποδόσφαιρο, τη συμμετοχή των ομοφυλόφιλων και των λεσβιών ως κανονικότητα.

5. Καταγγελία ομοφοβίας. Κάθε κακοποίηση θα πρέπει να καταγγέλεται για δράσεις μέσω κυρώσεων οπουδήποτε ή από οποιονδήποτε πράττεται η κακοποίηση.

2. Αντιμετώπιση ακροδεξιών οπαδών

Σε αρκετές χώρες, η πολιτική της ακροδεξιάς είναι τακτικά παρούσα μέσα στα ποδοσφαιρικά γήπεδα. Αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή ομάδων οπαδών που συνδέονται με ακροδεξιές απόψεις ή μέσω μεμονωμένων οπαδών που μπορεί να είναι μέλη τέτοιων ομάδων που παρακολουθούν αγώνες.

Ο Πάολο ντι Κάνιο δικαιολόγησε πρόσφατα έναν χαιρετισμό με το δεξί χέρι να εκτείνεται ευθεία, γνωστό στην Ιταλία ως ρωμαϊκό χαιρετισμό, λέγοντας ότι ήταν «φασίστας αλλά όχι ρατσιστής». Εάν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου, όλα τα άτομα έχουν δικαίωμα να έχουν τις ιδιωτικές πολιτικές απόψεις τους.

Αλλά θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι ορισμένες πολιτικές απόψεις θα ενθαρρύνουν την προκατάληψη και τις διακρίσεις κατά των μειονοτικών ομάδων. Και κάποιες δεξιές ομάδες οπαδών θα τοποθετήσουν επίσης τα σύνεργα του νεοναζισμού σε βάθρο.

Οι ακροδεξιές ομάδες οπαδών μπορούν συχνά να αναγνωριστούν μέσω των συμβόλων που χρησιμοποιούνται σε πανό, μπλουζάκια και λογότυπα. Μερικά σύμβολα μπορεί να είναι πολύ γνωστά – όπως ο κελτικός σταυρός ή εκδοχές της σβάστικας – αλλά άλλα μπορεί να είναι εσωτερικά και δύσκολα να τα αναγνωρίσουμε.

Τα πιο προφανή σύμβολα, όπως η σβάστικα, μπορεί να είναι παράνομα σε ορισμένες χώρες αλλά, ανεξάρτητα από τη νομιμότητα, το σχέδιο δέκα σημείων της UEFA ζητά από τους συλλόγους να είναι σε εγρήγορση για αυτούς τους τύπους συμβόλων και να τα διαγράφουν όπου εμφανίζονται στα γκράφιτι.

Οι σύλλογοι έχουν το δικαίωμα να κατάσχουν υλικό με νεοναζιστικό συμβολισμό, αν και κάποιος μπορεί να το κάνουν τόσο μέσω διαλόγου και πειθούς όσο και μέσω ελέγχων ασφαλείας.

3. Χρήση των μέσων ενημέρωσης

Το ποδόσφαιρο δημιουργεί τεράστιες ποσότητες εκπομπών και ειδήσεων στον Τύπο. Οι υπεύθυνοι της εκστρατείας διαπίστωσαν ότι τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να διαδραματίσουν ένα κρίσιμο ρόλο στην ανάδειξη τόσο των προβλημάτων της ρατσιστικής δραστηριότητας όσο και των λύσεων σε αυτήν.

Οι πιο επιτυχημένες καμπάνιες μπόρεσαν να δημιουργήσουν μια δυναμική στην οποία τα μέσα ενημέρωσης έχουν ενεργό ρόλο στην αλλαγή νοοτροπιών και προσδοκώντας δράση και δέσμευση από τις ποδοσφαιρικές αρχές.

Οι σύλλογοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις εκτεταμένες επαφές τους στα μέσα ενημέρωσης για να αποκτήσουν κάλυψη για να κατανοήσουν το μήνυμα και να δημοσιοποιήσουν τη δουλειά τους.

Τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης έχουν καλύψει πολυάριθμες αντιρατσιστικές ενέργειες από οπαδούς και άλλες ομάδες οπαδών, ιδιαίτερα όταν αυτές σχετίζονται με συγκεκριμένα γεγονότα, όπως μια ημέρα δράσης κατά του ρατσισμού σε έναν σύλλογο ή την έναρξη μιας δημοσίευσης, βίντεο ή έκθεσης από τους παίκτες .

Πολλοί σύλλογοι παράγουν ήδη τα δικά τους μέσα ενημέρωσης, όπως περιοδικά, φανζίν, ενημερωτικά δελτία και αφίσες.

Οι επίσημοι ιστότοποι συμβουλευονται από φιλάθλους σε όλο τον κόσμο και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όπου είναι δυνατόν για να υπογραμμίσουν την ιστορία.

Συχνά τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης θα είναι πρόθυμοι υποστηρικτές των πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και θα παρέχουν κάλυψη στις δραστηριότητές σας.

Επιλέχτηκε από το “Tackling racism in club football A guide for clubs” » (UEFA και FARE, «Αντιμετώπιση του ρατσισμού στο ποδόσφαιρο συλλόγων Ένας οδηγός για συλλόγους») https://www.UEFA.com/multimediafiles/download/UEFA/keytopics/448328_download.pdf

Κεφάλαιο εννιά

Η FIFA ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ. ΠΥΛΩΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Πυλώνας – Έλεγχοι και κυρώσεις

Η διαδικασία τριών βημάτων για περιστατικά διακρίσεων. Η FIFA εφάρμοσε τη διαδικασία τριών βημάτων για περιστατικά διακρίσεων για πρώτη φορά στο Κύπελλο Συνομοσπονδιών FIFA 2017. Με αυτή τη διαδικασία, ο διαιτητής μπορεί:

1. Να σταματήσει προσωρινά τον αγώνα και να δώσει εντολή στις αρχές του γηπέδου να διαβάσουν μια ανακοίνωση, καλώντας τους θεατές να σταματήσουν τη διακριτική συμπεριφορά.
2. Εάν αυτή η ανακοίνωση δεν έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα, να γίνει μια νέα ανακοίνωση, να διακόψει τον αγώνα και να στείλει τους παίκτες στα αποδυτήρια για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
3. Μετά από συνεννόηση, να διακόψει οριστικά τον αγώνα εάν η διακριτική συμπεριφορά δεν σταμάταει ή ξεσπάει ξανά.

2. Πυλώνας – Εκπαίδευση, παραδείγματα από την παγκόσμια ποδοσφαιρική οικογένεια

2.1 Δήλωση δέσμευσης

Η εισαγωγή δεσμεύσεων που έχουν συμφωνηθεί από παίκτες και προπονητές μπορεί να είναι ένα απλό αλλά αποτελεσματικό έργο. Για να γίνει πράξη αυτό, απαιτείται μόνο ένα απλό φύλλο χαρτιού ή ένας πίνακας, ώστε όλοι οι εμπλεκόμενοι να μπορούν, πριν από τον επερχόμενο αγώνα, να γράψουν τι πρέπει να κάνουν και τι πρέπει να αποφύγουν. Αυτές οι

παρατηρήσεις μπορεί να προκύψουν από μια συζήτηση μεταξύ του προπονητή και της ομάδας ή από συζητήσεις υπό την διεύθυνση εξωτερικών ειδικών. Εάν είναι απαραίτητο, μπορεί να υπενθυμιστεί στους ανθρώπους η δέσμευση πριν από ορισμένους αγώνες.

Τέτοιες δηλώσεις δέσμευσης μπορεί να είναι κρίσιμες πριν από αγώνες που είναι φορτισμένοι με συναισθήματα λόγω ιστορικών συγκρούσεων ή τρέχουσες υποθέσεις. Θα χρησιμεύσουν, αφενός, για να ηρεμήσουν οι παίκτες και θα φροντίσουν να επικεντρωθούν στον αθλητισμό και το ευ αγωνίζεσθαι, και αφετέρου θα έχουν θετική επίδραση στους θεατές. Αν και δεν είναι πάντα απαραίτητο, είναι σίγουρα καλή ιδέα να ζητήσετε από έναν εξωτερικό φορέα να προεδρεύει στις συζητήσεις, καθώς αυτό το άτομο δεν θα έχει συμφέροντα σε καμία από τις ομάδες ή στην ίδια τη σύγκρουση.

2.2 Συμμετοχή συλλόγων

Μια ομοσπονδία μπορεί να παρέχει στα μέλη της πληροφοριακό υλικό με σκοπό την προώθηση της διαφορετικότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Αν και ο Οδηγός Καλής Πρακτικής της FIFA χρησιμεύει ως πλαίσιο, μια ομοσπονδία θα μπορούσε επίσης να συντάξει έναν περιφερειακό οδηγό καλής πρακτικής για τους συλλόγους της, ο οποίος θα μπορούσε, ανάλογα με τη νομική κατάσταση στην εκάστοτε χώρα, να προσφέρει πιο εμπειριστατωμένες και πρακτικές στρατηγικές και παραδείγματα.

2.3 Συμμετοχή παικτών και προπονητών

Τα συμβόλαια με παίκτες και προπονητές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν έναν όρο που να θεσπίζει έναν συγκεκριμένο αριθμό ωρών απασχόλησης για εργασίες διαφορετικότητας και κατά των διακρίσεων. Εάν λάβουν πληροφορίες σχετικά με τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων, οι παίκτες και οι προπονητές μπορούν να λειτουργήσουν ως προστάτες για τοπικά σχολεία ή εκπαιδευτικά έργα. Στη συνέχεια, μπορούν να χρησιμοποιήσουν το οικείο τους πρόσωπο, την ιδιότητά τους ως πρότυπο, τις γνώσεις και την εμπειρία τους, όχι μόνο από την άποψη της διαφορετικότητας και της καταπολέμησης των διακρίσεων, για να συνδεθούν με τους ανθρώπους της περιοχής.

2.4 Συμμετοχή θεατών

Οι θεατές μπορούν να ενθαρρυνθούν να εμπλακούν ξεκινώντας μια κοινή δράση σε ένα γήπεδο. Μια ειδική ομάδα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα, για να

ενθαρρύνει τους φιλάθλους να αναλάβουν επίσης δράση για την προώθηση της διαφορετικότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων στο γήπεδο και στο άμεσο περιβάλλον τους.

2.5 Αναγνώριση του ρόλου που διαδραματίζουν οι μετανάστες και οι εθνικές μειονότητες στο ποδόσφαιρο

Ορισμένες ομοσπονδίες, καθώς και κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, έχουν αναλάβει να προσαρμόσουν τις ελάχιστες γνωστές ιστορίες ποδοσφαιριστών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και από εθνοτικές μειονότητες, ώστε να είναι «ένας από εμάς» και πρότυπα.

Σε ορισμένα μέρη, υπάρχει Μήνας Μαύρης Ιστορίας ή Hall of Fame, ενώ σε άλλα, εβδομάδες δράσης υποστηρίζουν και εμπλέκουν τους πρόσφυγες.

Ρίχνοντας φως στη δεινή κατάσταση των μεταναστών και στη σημασία των εθνοτικών μειονοτήτων για το ποδόσφαιρο και το περιβάλλον του σε εθνικό επίπεδο, οι ομοσπονδίες και οι σύλλογοι μπορούν να διηγούνται τις ιστορίες τους από μια διαφορετική οπτική γωνία, που δημιουργεί μια διαφορετική αίσθηση ταυτότητας.

2.6 Χρήση αθλητικών εκδηλώσεων

Εργαστήρια, συζητήσεις σε πάνελ, κ.λπ. μπορούν επίσης να πραγματοποιηθούν σε συνδυασμό με ένα τουρνουά ποδοσφαίρου ή φιλάθλων, έτσι ώστε οι παίκτες να μπορούν να συναντηθούν ανάμεσα στους αγώνες για να μιλήσουν για τις εμπειρίες τους σχετικά με τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων και να μάθουν για τις εμπειρίες άλλων ανθρώπων. Τα τουρνουά ποδοσφαίρου μπορούν επίσης να διεξάγονται με το σύνθημα της διαφορετικότητας και της καταπολέμησης των διακρίσεων, με τους διοργανωτές του τουρνουά να χρησιμοποιούν επίσης ένα σύστημα ευγενούς άμιλλας, εκτός από το συνηθισμένη βαθμολογία, για να επιβραβεύσουν τη θετική συμπεριφορά.

2.7 Ευαισθητοποίηση των νέων και των φιλάθλων του ποδοσφαίρου

Δεν θα υπήρχε αρκετός χώρος σε αυτόν τον Οδηγό Καλής Πρακτικής για να απαριθμήσει όλα τα έργα προσανατολισμένα στην εκπαίδευση που προσφέρουν πληροφορίες και καθοδήγηση σε αυτόν τον τομέα, τα οποία περιλαμβάνουν εκστρατείες κατά του ρατσισμού

και των διακρίσεων έως επισκέψεις σε σχολεία από παίκτες, προπονητές, διαιτητές και άλλα στελέχη με επίκεντρο την εκπαίδευση.

Οι παίκτες μπορούν να συζητήσουν τις εμπειρίες τους από ρατσισμό και άλλες μορφές διακρίσεων με τους νέους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτοί οι ίδιοι παίκτες θα λάβουν εκπαίδευση και καθοδήγηση από ειδικούς πριν από την επίσκεψή τους, ίσως από συμβούλους κατά των διακρίσεων, για να τους βοηθήσουν στην εξάλειψη προκαταλήψεων και μύθων για τους μετανάστες και τις οικογένειές τους ή για άτομα ορισμένων θρησκειών.

Επιπλέον, μπορεί να αναπτυχθεί εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς στα σχολεία ή για κοινωνικούς λειτουργούς σε τοπικά έργα. Τέτοια υλικά μπορούν να αξιοποιήσουν έξυπνα το ενδιαφέρον των ανθρώπων για το ποδόσφαιρο, την ιστορία του και τις οπαδικές του κουλτούρες, προκειμένου να απευθυνθούν στο στοχευόμενο στόχο, όπως οι νέοι και οι οπαδοί, με τον πιο κατάλληλο τρόπο. Από αυτή την άποψη, συνιστάται μια επίσκεψη στην αρχική σελίδα της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας Show Racism the Red Card (Δείξε Κόκκινη Κάρτη στον Ρατσισμό, SRTRC).

2.8 Οργάνωση ημερίδων έργου

Μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή συνεργασίες με σχολεία, τοπικές αρχές, πανεπιστήμια, εταιρείες ή αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα για την έναρξη των ημερίδων εκπαιδευτικών έργων με επίκεντρο το ποδόσφαιρο, τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Τέτοιες πρωτοβουλίες μπορούν επίσης να διοργανώνονται από ομοσπονδίες, σύλλογοι ή και από τα ίδια τα ιδρύματα. Μπορεί επίσης να συνταχθεί διδακτικό και εκπαιδευτικό υλικό για να ενσωματωθεί το θέμα της διαφορετικότητας και της καταπολέμησης των διακρίσεων στο ποδόσφαιρο. Ποδοσφαιριστές, προπονητές και διαιτητές μπορούν επίσης να μιλήσουν στις σχολικές τάξεις για τις εμπειρίες τους.

2.9 Καθιέρωση τόπου συνάντησης

Πολλές ομοσπονδίες και σύλλογοι έχουν δημιουργήσει έναν χώρο συνάντησης για τους οπαδούς για να συντονίσουν τα παραπάνω παραδείγματα. Αυτά τα δωμάτια μπορούν να διαχειρίζονται οι ίδιοι οι οπαδοί. Σε άλλες περιπτώσεις, μπορούν να έχουν συναντήσεις εκεί με στελέχη φιλάθλων ή να λάβουν υποστήριξη από έναν εκπαιδευτικό ειδικό. Τέτοιες εγκαταστάσεις μπορούν επίσης να προσφέρουν παραδοσιακή κοινωνική εργασία και να

παρέχουν στους οπαδούς σταθερότητα στην κοινωνική τους ζωή και τις συγκρούσεις. Αυτό μπορεί να βοηθήσει πολύ προς τη διασφάλιση ότι οι θαυμαστές διοχετεύουν την επιθετικότητα και τις διακρίσεις τους σε κάτι πολύ πιο θετικό.

3. Πυλώνας – Επικοινωνίες

3.1 Δημοσιεύσεις

Οι Δημόσιες Σχέσεις καλύπτουν τα δελτία τύπου καθώς και την παρουσία μιας ομοσπονδίας στο διαδίκτυο. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η δέσμευση της ομοσπονδίας για τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων είναι πάντα ορατή, συνιστάται η αρχική της σελίδα να έχει το δικό της στοιχείο μενού ή υπομενού αφιερωμένο στη βιωσιμότητα ή κάτι παρόμοιο ή μια κανονική στήλη στο περιοδικό της. Οι πληροφορίες μπορούν επίσης να διαδοθούν σε εκδηλώσεις με τρόπο ορατό στο κοινό (π.χ. διαφημιστικές πινακίδες, σε ανακοινώσεις στο γήπεδο και τρόπους ψυχαγωγίας, βίντεο στα μάτριξ των γηπέδων, κ.λπ.). Έχει να κάνει με τη διασφάλιση ότι η γενική στάση του οργανισμού για τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων είναι πάντα σαφής και ορατή και ότι όλες οι σχετικές δραστηριότητες συγκεντρώνονται.

3.2 Ειδήσεις, συνεντεύξεις, άρθρα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Αυτά περιλαμβάνουν:

- Δελτία τύπου.
- Τακτικές ειδήσεις.
- Αναλυτικές συνεντεύξεις και ιστορίες με αναδρομές στο παρελθόν.
- Αναφορές για τυχόν περιστατικά και τα αποτελέσματα των ερευνών που διεξάγονται από τα πειθαρχικά όργανα της ομοσπονδίας.
- Υλικό με δυνατότητα λήψης σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές της ομοσπονδίας/συλλόγου ως οδηγός (η ομοσπονδία θα πρέπει επίσης να παρέχει ενεργούς συνδέσμους με τις οδηγίες της FIFA σε αυτόν τον τομέα).
- Παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει γίνει ένας όλο και πιο σημαντικός τρόπος παρουσίασης της στάσης κάποιου και ενθάρρυνσης της συζήτησης. Η διαδικτυακή επικοινωνία παρέχει γενικά πολλές εξαιρετικά δημοφιλείς μορφές, οι οποίες θα πρέπει να

χρησιμοποιούνται για να μεταδοθεί το μήνυμα της διαφορετικότητας και κατά των διακρίσεων, είτε μέσω δηλώσεων είτε μέσω βίντεο.

3.3 Ενημερωτική Ψυχαγωγία (Infotainment)

Η ενημερωτική ψυχαγωγία μπορεί να είναι ένας άλλος χρήσιμος τρόπος για την επιτυχή τοποθέτηση μηνυμάτων. Ο συνδυασμός πληροφοριών και ψυχαγωγίας μπορεί να προσελκύσει την προσοχή των ανθρώπων και να επικοινωνήσει ταυτόχρονα περίπλοκο περιεχόμενο. Το Infotainment συνιστάται εάν η ομοσπονδία παράγει τις δικές της ειδήσεις και βίντεο σχετικά με τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί από ομοσπονδίες για τις εκδηλώσεις τους. Πώς θα διατυπωθεί ο τίτλος της εκδήλωσης, ποιοι θα προσκληθούν, πώς θα παρουσιαστεί το θέμα; Στο Κύπελλο Συνομοσπονδιών FIFA στο Ρωσία το 2017, η παγκόσμια ομοσπονδία συμπεριέλαβε ένα βίντεο κατά των διακρίσεων στο infotainment στα μάρτιξ των γηπέδων της. Το βίντεο παιζόταν δύο φορές πριν από κάθε αγώνα και παρουσίαζε τους FIFA Legends (Θρύλους του παγκοσμίου ποδοσφαίρου) να δίνουν μια σαφή δήλωση σε πολλές γλώσσες σε σχέση με την καμπάνια «Πες Όχι στον Ρατσισμό». Αυτή η πρόταση εμφανίστηκε επίσης σε διάφορες γλώσσες στις γιγαντοοθόνες των γηπέδων πριν από την ρίψη του νομίσματος.

3.4 Αποτελεσματικές σύντομες μορφές

Κατά τη διάρκεια του 2014 FIFA World Cup Brazil™, η FIFA ζήτησε από δημόσια πρόσωπα και οπαδούς να εμπλακούν σε μια καμπάνια selfie που περιλάμβανε μια πινακίδα με το μήνυμα της εκστρατείας «Πες Όχι στον Ρατσισμό». Μια άλλη ιδέα θα ήταν να γίνει μια πρόσκληση σε δημόσια πρόσωπα και άλλα σημαντικά άτομα σε αυτόν τον τομέα να συμμετάσχουν στο διαδικτυακό φόρουμ συνομιλίας μιας ομοσπονδίας και να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Οι Δημόσιες Σχέσεις ενισχύονται και από μια οπτική παρουσία στο γήπεδο. Αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να βρίσκεται σε έναν διαφημιστικό πίνακα ή σε ένα banner που οι παίκτες και οι συνοδοί θα κουβαλούν μαζί στον αγωνιστικό χώρο για να εμφανίσουν ένα μήνυμα. Θα μπορούσαν επίσης να τοποθετηθούν πανό ή πινακίδες σε επίσημες εκδηλώσεις ή Fan Fests. Τα σήματα και τα σύντομα, έντονα μηνύματα μπορούν να έχουν συγκεκριμένες πληροφορίες για τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων, είτε

τυπώνοντάς τα σε εισιτήρια εισόδου, φυλλάδια ή μπλουζάκια, είτε σε προγράμματα αγώνων ή σε πινακίδες.

3.5 Υποστήριξη δημοσιογράφων που διεξάγουν έρευνα ιστορικού

Πολύ συχνά, παραδείγματα δέσμευσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων επισκιάζονται από τους τίτλους των εφημερίδων σχετικά με τις τελευταίες διακριτικές πράξεις. Η δημοσίευση θετικών ειδήσεων στα μέσα ενημέρωσης είναι άχαρη εργασία και η καταπολέμηση των διακρίσεων στο ποδόσφαιρο μπορεί να είναι ένας ιδιαίτερα περίπλοκος τομέας. Επομένως, γενικά συνιστάται η αναζήτηση δημοσιογράφων και μέσων ενημέρωσης που είναι έτοιμοι να επενδύσουν σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη έρευνα και να παρέχουν ιστορίες του παρελθόν σε πνεύμα συνεργασίας.

3.6 Γνωριμία με τη NVC (Non-violent communication, Μη βίαιη επικοινωνία)

Η μη βίαιη επικοινωνία (NVC) είναι μια «γλώσσα ζωής» που βοηθά στη μετατροπή των παλαιών προτύπων αμυντικότητας και επιθετικότητας σε συμπόνια και ενσυναίσθηση και στη βελτίωση της ποιότητας των σχέσεων. Η μελέτη και η εξάσκηση της NVC δημιουργεί μια βάση για να μαθαίνουμε για τον εαυτό μας και τις σχέσεις μας σε κάθε στιγμή και μας βοηθά να παραμένουμε συγκεντρωμένοι σε αυτό που συμβαίνει εδώ, αυτή τη στιγμή. Αν και είναι ένα μοντέλο επικοινωνίας, η NVC βοηθά να συνειδητοποιήσουμε πόσο σημαντικές είναι οι σχέσεις στην καθημερινή επικοινωνία. Στην πραγματικότητα, το να έχουμε την πρόθεση να συνδεθούμε με τον εαυτό μας και τους άλλους είναι ένας από τους πιο σημαντικούς στόχους της εξάσκησης και της ζωής του NVC. Ζούμε τη ζωή μας από στιγμή σε στιγμή, ωστόσο τις περισσότερες φορές είμαστε στον αυτόματο πιλότο, αντιδρώντας από συνήθεια και όχι με επίγνωση και ψυχραιμία. Δημιουργώντας έναν χώρο για προσοχή και σεβασμό για την κάθε στιγμή, η NVC βοηθά στη δημιουργία μιας διαδρομής και μιας πρακτικής που είναι προσβάσιμη και προσιτή.

Οι επαγγελματίες της επικοινωνίας του ποδοσφαίρου θα πρέπει να εξερευνήσουν τη μη βίαιη επικοινωνία, καθώς η NVC προσφέρει, σε πρώτο επίπεδο, ένα διαδικαστικό εργαλείο επικοινωνίας και, σε δεύτερο και βαθύτερο επίπεδο, μια εμπειρία που αλλάζει τη ζωή στην επικοινωνία, η οποία θα δημιουργούσε νέες ευκαιρίες για την εξάλειψη των αναφορών σε συμπεριφορές μισαλλοδοξίας και ρατσισμού.

Επιλέχτηκε από τον “FIFA Good Practice Guide. On diversity and anti-discrimination” («Οδηγό καλής πρακτικής της FIFA. Για τη διαφορετικότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων»)

<https://digitalhub.FIFA.com/m/6363f7dc616ff877/original/wg4ub76pezwcxsa0j98-pdf.pdf>

Εκπαιδευτικός οδηγός της NVC: <https://www.cnvc.org/online-learning/nvc-instruction-guide/nvc-instruction-guide>